

nepriklausoma lietuva

SENIAUSIAS LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS KANADOJE

LE PLUS VIEUX JOURNAL LITUANIEN AU CANADA

THE OLDEST LITHUANIAN NEWSPAPER IN CANADA

Nr. 22 (1201), *** XXIX-METAI *** 1970 m. JUIN-JUNE-BIRŽELIO mėn. 3 d.

LITUANIE INDEPENDANTE *** INDEPENDENT LITHUANIA *** Postage paid at Lachine, P.Q.

SAVAITINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Robert Bourassa,
Quebec'o prov. min. pirmininkas

506,000 GAUS DARBO 1976
METAIS

Quebeco pramonės taryba pranešė premjerui Robert Bourassa, kad jau 1976 šioj provincijoje bus galima suteikti darbą bent pusei milijonų bedarbių. Kaip žinia, Bourassa per rinkimus yra pažadėjęs šios provincijos gyventojams, kad jau 1971 metų pradžioj darbo bus apie 100 000 bedarbių.

FLQ TERORISTAI VĖL
PRADĖJO SPROGDINTI BOMBAS
MONTREALYJE

Pastarąją savaitę Montrealyje, po ilgo ramybės periodo, vėl buvo išsprogdintos trys mažos bombos. Po kelių dienų FLQ (Quebeco laisvinimo fronto) teroristai parašė laiškus dviem dienraščiams, paaiškindami, kad tai jų darbas, kovojant prieš kapitalizmą. Viena bomba buvo išsprogdinta senamiestyje, kur sutelktos stambios finansinės įstaigos, viena prie Queen Mary Veteran's Hospital, kur gydomi pirmojo ir antrojo karo buvusieji Kanados kariai, o trečioji vienos didesnės įmonės automobilių pastatyto aikštėj. Laimei, žmonių nebuvo nei už-

mušta, nei sužeista, bet nuostolių pridaryta už keliasdešimt tūkstančių dolerių. Naujasis provincijos premjeras Robert Bourassa tuojau įsakė prarasti nuodugnų tyrimą ir kaltuosius griežtai nubausti.

DRAMATIŠKI BIRŽOS SVYRAVIMAI

Praėjusią savaitę visos akcijos pagrindinėse JAV-ių, Kanados ir kitų net kaip ir Europos valstybių biržose ėmė staigiai smukti. Tai sukėlė ekonomistų ir, be abejo, stambiųjų biznierių bei spekuliatorių tarpe paniką. Akcijų pardavimas ir pirkimas dramatiškai sumažėjo ir net pats JAV-ių prezidentas ėmėsi greitos iniciatyvos, kad įvykiams užbėgtų už akių. Savaitės pabaigoj, lygiai ir staigiai ir dramatiškai, akcijos pradėjo kilti ir pasiekė ankstyvas kainas. Finansų ekspertų ir stebėtojų nuomone, tai įvyko dalinai dėl Nixono užtikrinimo apie Kambodijos karinių veiksmų laikinumo ir bendro ekonominio stabilizavimosi tendencijos. Kanados ir kitų valstybių biržos pasekė JAV-ių biržų pavyzdžiui ir akcijų kainos šiuose kraštuose taip pat grįžo į normalų lygį.

YRA IR KITA AMERIKA

Proįkyriųjų ir viaršiausio plauko taikos demonstrantų alasa pradeda girdėtis ir kantriosios bei tyliosios Amerikos balsas. Vis labiau ir labiau iki šiol nušaliniai laikęsi gyventojai ima taip pat plakatus į rankas, nešą Amerikos vėliavas, kad parodytų ir pasauliui ir saviesiems kitą Amerikos veidą - nupraustą, be neapykantos ir be nešvankių savam kraštui ir vyriausybei. Ypač raudonieji ir ružavieji išverstagerkliai marksistai turėtų gerai įsidėmėti neseniai New

Trudeau su Japonijos min. pirm. Sato. Japonijoje

Yorke vykusias darbininkų demonstracijas. Taigi, pati darbo liaudis, apie kurios tariamą išnaudojimą ir skurdą taip gailiai dejuoja požemininkai, kelias dienas demonstravo ne tik save ištikimybę Amerikai, bet, pasi-taikius progai, gerokai prilupo karingus taikos demonstrantus. Aišku, tuoj pasigirdo isteriški balsai dėl tokio brutalaus jėgos naudojimo... Pasirodo, kai tas pačias lazdas ir akmenis naudoja kiti, nuosavas kailis skauda.

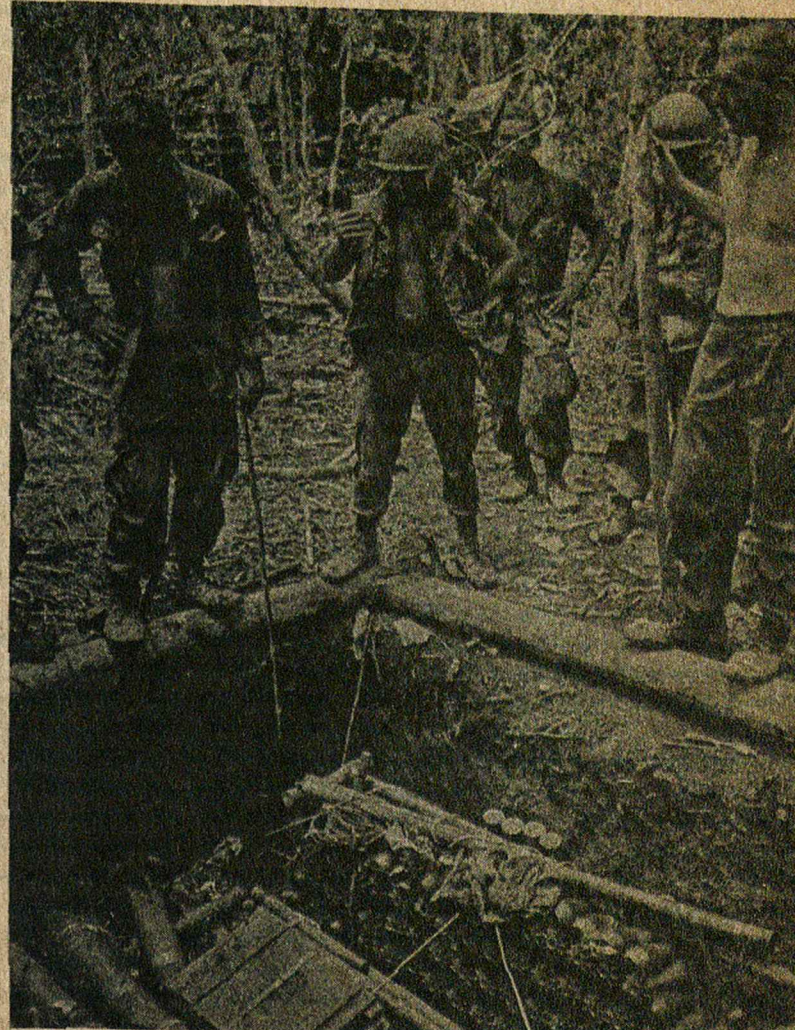
PARYŽIUJE VĖL SUKILO MAOISTAI

Prancūzijos saugumo policija ieško marksistu-maoistų vado Alain Geismar, kuris kaltinamas pastarųjų riaušių planavimu ir pravedimu. Riaušės kilo suėmus du revoliucinės kairės laikraščio La Cause du Peuple redaktorius. Riaušėse beveik išimtinai dalyvavo kelių liėjų mokiniai, vadovaujami profesionalų kairiųjų konspiratorių. Policija suėmė 937 asmenis; vėliau jie visi, išskyrus vadus, buvo paleisti. Nuostolių padaryta, sunaikinus vieną banką ir Paryžiaus griežtųjų mokslų institutą už 182 000 dolerių. Šios riaušės buvo suorganizuotos visai panašiai ir to paties plauko žmonių, kaip 1968 metų vasarą liūdnai pagarsėjusio fanatiko Cohn-Bendit sukilimas.

MINISTERIS PIRMININKAS TRUDEAU GRĮŽO IŠ KELIONĖS APLINK RAMŲJŲ VANDENYNĄ

Gegužės mėn. 29 dieną, vakare, Pierre Elliot Trudeau grįžo sostinėn Ottawon, iš kelionės, trukusios 19 dienų ir aprėpusios net 27 000 mylių. Ministerį pirmininką šiltai sutiko apie 100 žmonių būrys, einąs ministerio pirmininko pareigas George Mc Ilraith, sveikatos ministeris John Munro ir gamtos išteklių ministeris J. J. Greene. Tą pačią dieną Vancouvertje, iškėlus koją ant Kanados žemės jį pasitiko ir būrelis moterų demonstrančių, kurios norėtų liberalesnių abortų įstatymų šiam krašte. Trudeau su demons-

trantėmis ir keliais darbininkais, demonstravusiais prieš nedarbą, kurį latką pasikalbėjo ir pažadėjo į šiuos reikalus atkreipti daugiau dėmesio. Tęsdrai Trudeau kelione Australijon, Naujojon Zelandijon, eilėje Azijos valstybių bei Japonijon laikoma pasisekusia ypač gyvesnės prekybos prasme. Kanados ministeris pirmininkas Osakon atvyko kaip tik tai Kanados dieną ir pasaulinės parodos lankytojams pasakė kalbą. Kanados diena, stebėtojų nuomone, buvo viena iš labiausiai iki šiol pavykusių nacionalinių dienų EXPO 70. Trudeau taip pat kategoriskai paneigė gandus, kad ši kelionė įvėlsianti Kanadą į kokius nors naujus karinius paktus. Kelionė, jo žodžiais tariant, buvo atlikta grynai ekonominių bei prekybinių ryšių pagyvinimui su Australija bei Azijos tautomis ir neturi nieko bendro su dabartinėmis JAV-ių kovom Pietų Vietname ir Kambodijoje. Visų aplankytojų kraštų spauda ypač pabrėžė ministerio pirmininko asmens paliktą gerą įspūdį, todėl ir ta prasme kelionę reikia laikyti labai pavyku-

Viena komunistų sleptuvių, rastų Kambodijos teritorijoje

sia. Tarptautinėje politikoje asmeniniai santykiai tarp valstybės vyrų dažnai lemia žymiai daugiau negu šaltos notos arba bekraujė kurtuazija.

KAMBODIJOJE TEBEIEŠKO PAGRINĘINIŲ KOMUNISTINIŲ BAZIŲ

Prezidento Nixono paskelbta laikinai karinė intervencija Kambodijoje kol kas turėjo tik ribotą pasisekimą. Iki šiol rasti nemaži požeminiai raudonųjų Šiaurės Vietnamo dalinių ginklų ir amunicijos sandėliai bei ligoninės, bet pačios vyriausios komunistų būstinės amerikiečių ir Pietų Vietnamo kariai dar kol kas nerado. Taip pat ir didesnio masto susirėmimų su priešu būta nedaug, nes komunistiniai

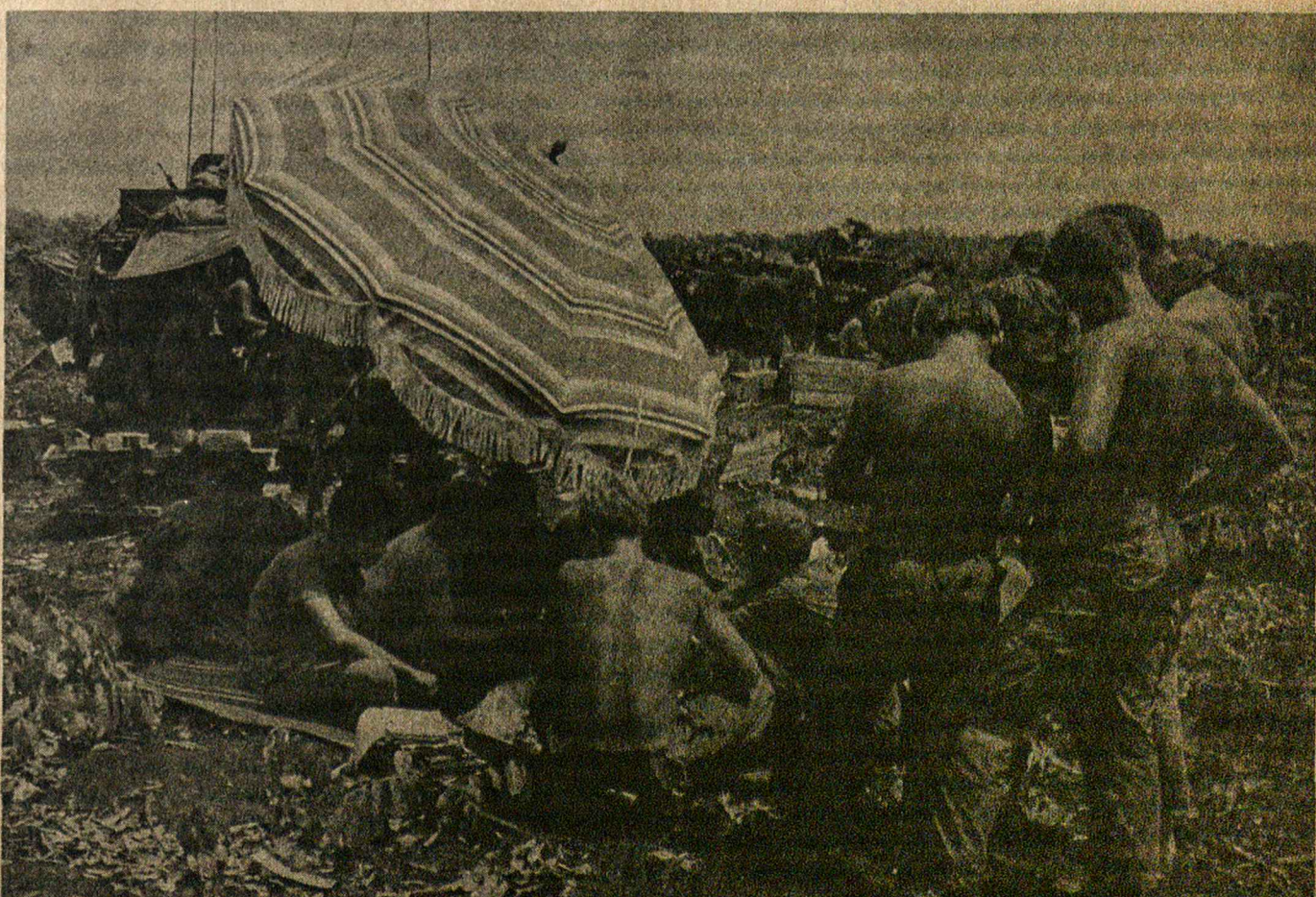
daliniai, atrodo, traukiasi į džiungles ir bet kokio nors lemtingo mušio vengia. Iki šiol JAV-ių ir Pietų Vietnamo daliniai nuostolių žuvusiais ir sužeistais turėjo nedaug, komunistų žuvo bent dešimteriopai daugiau. Prezidentas Nixonas, neseniai sukviėęs Amerikos ekonomistus, dar kartą užtikrino, kad amerikiečių daliniai būsią iš Kambodijos atitraukti kaip anksčiau buvę žadėta, t. y. kito mėnesio pabaigoje.

Charakteringa, kad taikos demonstrantai iki šiol dar niekur nereikalavo Šiaurės Vietnamo dalinių atsitraukimo į savo teritoriją, nors šie pirmieji pažeidė Kambodijos teritorialumo teises ir praktiškai niekieno nekviesti okupavo dalį Kambodijos valstybės.

Newweek-Bernard Gotfred

New Yorko darbininkai su JAV-ių vėliavom demonstruoja už Nixoną ir prieš kairiuosius. Vienam plakate buvo įrašyta: "Šalin Mao Lindsay!"

JAV-ių kariai, kažkur Kambodijoje, žiūrinėja požeminiuose sandėliuose atrastus komunistų dokumentus. Kambodiečiai civ. padeda.

nepriklausoma lietuva

LITUANIE INDEPENDANTE *** INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

"Second class mail registration number 1952"

LEIDŽIA SPAUDOS B-VE "NEPRIKLAUSOMA LIETUVA"

Vyr. redaktorius dr. Henrikas Nagys.
Administratorius ir techninis redaktorius Pranas Paukštaitis.
TEL. 366-6220

7722 George Street LaSalle, Montreal 690, -- Quebec -- Canada.

Prenumerata metais: Yearly Subscription Rates:
Kanadoje \$7.50 Canada \$7.50
JAV ir Pietų Amerika... \$8.00 USA & South America... \$8.00
Visur kitur \$8.50 Other Countries \$8.50
Atskiras numeris, \$0.25 Single copy \$0.25

Adresų pakeitimas 25 ct. (siųsti prie prenumeratos arba pašto ženklais)
Ilgalaikiai skelbimai, susitarus, gauna iki 50% nuolaidas.

APSIMETĖLIAI IR PASIMETĖLIAI

Nekartą šioje vietoje pasisakė apie tai, kad vyresnioji ir senesnioji kartos turi stengtis suprasti jaunimą. Vienas kelias buvo siūlomas - būti kartu ir dirbti kartu su savoju jaunimu. Šiandien norime kalbėti apie tuos, kurie JAV-ėse ir Kanadoje tariasi kalbą už jaunąją kartą. Apie popierinius revoliucinerius, isteriškus anarchistus, save reklamuojančius požeimininkus ir marksistinio raugo pirmėivius, kurie nuolat įžūliau ir garsiau braunasi į Š. Amerikos universitetus bei mokyklas, nuduodami kankinius arba net žmonijos sąžinės saugotojus. Paskatino mus tokiam atviram ir kietam žodžiui vieno mūsų pačių revoliucijos bei taikos apaštalo verksmingas ir "piktas" laiškas NL redaktoriui. (Plačiau apie tai bus sek. numeryje).

Kad jaunimas visais laikais kovojo prieš surambėjusią ir supelėjusią tvarką, kad kėlė balsą prieš hipokriziją ir žmogaus paniekinimą, - visi žinom. Dažnas mūsų pačių ir šiandien kovoja už tuos idealus. Galų gale, mes ir išsivijęs lemti pasirinkome, kadangi nebegalėjome pernešti sovietinio melo, hipokrizijos bei teroro.

Visi žmonės trokšta taikos. Nei vienas žmogus nenori mirti, bet protestuojant tikrai prieš šiaurės Vietnamo vaikų žudymą, esame apsimetėliai. Protestuokime prieš visų vaikų visame pasaulyje žudynes. Gailėkimės ir nužudyto studento, ir nužudyto policininko, ir negyvo

vokiečio, ir ruso, ir pietų vietnamiečio, ir prancūzo, ir arabo, ir žydo, ir negro, ir lietuvio, ir kiniečio... Visi žmonės turi teisę gyventi - ne tik tai tie, dėl kurių rėkia ir mėtो akmenis bei keiksmus kraštutinė kairė, kraštutinė dešinė, ar šiaip narkotikais apsisvaiginę exhibicionistai. Nei vienas neturi taikos bei meilės monopolio - nei taikuotais ilgais plaukais apsileidęs, nei ežiuku nusikirpęs ponaitis. Tuo tarpu šiuo metu vis labiau ir labiau tam tikra klika bando save vaizduoti vieninteliais pranašais arba išganytojais, nors jų vienintėlis apsi-reiškimas tėra mūga, brutali, apsimetėliška neapykanta. Didelė dalis tėra paprasti tinginiai ir parazitai, sugebą gyventi mūsų demokratinėje visuomenėje tik todėl, kad yra dar pakankamai sveikų organizmų, kuriais jie be skrupulų minta.

Jie siūlo sugriauti dabartinę demokratinę laisvojo pasaulio santvarką, nes ji esanti supuvusi. Tačiau kol kas dar vis neišku ką jie siūlo tos santvarkos vieton. Kol nėra geresnės santvarkos (mes sakome, kad demokratija yra tobula; nieko nėra tobulo šioje žemėje), norėtume verčiau likti su dabartine sistema. Norime likti, nes gerai žinome koks rojus yra ten, kur toji sistema buvo sugriauta jau prieš 50 metų.

Pasimetėlių vadai (kurie toli gražu, nebėra joks jaunimas) manipuliuoja patamsėje virvelės ir įvairiais naiviais masalais suvedžioja jaunųjų sąmonę

ir jausmūs. Jie rėkia už taiką, bet patys šaltakraujiškai žudo, degina ir sprogdina. Jie verkia klausydamiesi eilų apie žmonijos meilę, o čia pat isteriškai kviečia masinės hipnozės aptemdytą minią (kaip Adolfo Hitlerio laikais), plėsti ir deginti Amerikos miestus, universitetus, Kanados kompiuterių centrus ir t.t. Jie spiaudo į veidą savo krašto kariams, kad jie kovoja prieš komunizmą. Jie degina savo krašto vėlavas ir mojuoja raudonom ir juodom vergijos bei anarchijos vėliavom. Ir visa tai jie gali daryti tik todėl, kad jie, deja, turi laisvę visa tai daryti.

Ir reikia būti totaliai aptemusiu, kad visa tai pavadintum progresu arba avangardu. Taiką ir naują, geresnę santvarką laimėsime tik tada, kai žmonės sugebės ramiai, be isterikos ir savęs gailėsčio, priimti daugumos norą, daugumos nuomonę, kuri bus išreikšta laisvais rinkimais. Kodėl turėtu milijonai žmonių priimti kelių ar keliolikos tūkstančių rėksnių ir aptemėlių diktatą? Kokia dieviška apvaizda suteikė kaip tik šitiems apsimetėliams ir pasimetėliams teisę nustatyti visuomeninės ir moralinės žmonijos normas? Todėl, kad jie retkarčiais surezgia kokį diletantiškai agitacinį eilėraščių arba tekstų propagandinei dainuškai? Kad susuka vieną kitą pusiau arba visai pornografinį filmą? Kad raštu arba žodžiu drėbteli nešvankių žodžių krūvelę? Kad nėra plovę kraują ir keitę apatinių pusmetį arba metus? Kad drįsta (sic!) nusirengti ir vaikščioti nuogi?

Betgi tokių yra jau buvę visais laikais ir visose bendruomenėse, bohemose ir ligoninėse! Klounų, pasirodėlių, tešlų galvių niekad netruko ir niekad netruks. Bet argi todėl jie jau ir turi teisę kurti naują (?) pasaulį KITEIMS? Kol jie vienas su kitu atlikinėja savo avangardinius (arba ariergardinius?) ritualus nuosavyse priemonėse ir rūsiuose, - niekam nei rūpi, nei skauda. Daugų daugiau sia smalsūs turistai ir žioplai nueina pasižiūrėti to jų cirko.

Bet kai jie tuos savo dvasios išpuolius perša mums, mes ne tik galime ir turime aiškiai, viešai ir tvirtai pasakyti jiems NE!

Kai jie pradeda nuodyti mūsų vaikus, mes jiems turime tvirtai pasakyti savo nuomonę ir, reikalui esant, išpauti juos kaip votį, iš gyvo organizmo.

Pertekęs turtais ir patogumais, šis kontinentas sirguliuoja paskutinių Romos imperijos dienu išsigimimu ir ligom. Apsimetėliai ir pasimetėliai yra tu ligų simptomai. O vis dėlto tikim žmogum ir žinome, kad visos šitos popierinės revoliucijos ir nedakėlių tulžys susilauks to paties likimo, kaip daugelis tokių prieš ir po mūsų - juos nuplaus nuo žemės veido pirmas švarus ir kantrus pavaršario lietus.

Henrikas NAGYS

BIRŽELINIŲ ĮVYKIŲ MINĖJIMAI

Vėl ateina birželio mėnuo, o su juo kartu ir skaudi birželinų įvykių sukaktis. Šiais metais ji sutampa su 30-ties metų Lietuvos okupacijos sukaktimi. Visas Lietuvos Bendruomenės institucijas kviečiame šias sukaktis atitinkamai paminėti. Šių tragiškų įvykių pasekas paskleiskime kuo plačiau amerikiečių visuomenėje, kad ir vėl primintume ir neleistume jai užmiršti mūsų tautos kančių ir jos nešamos vergijos. JAV LB informacijos komisija vėl paruošė tam tikslui skirtos informacinės medžiagos anglų kalba. Visus LB padalinius kviečiame ją pasinaudoti. Panaši medžiaga, paskleista Vasario 16 proga, Lietuvos okupaciją plačiai pristatė amerikiečiams. Dabar, informacijos komisijos pagalba, kuo plačiau pristatysime jiems mūsų tautos genocidą.

GENOCIDO PARODA

30 metų okupacijos sukaktį paminėti ir Lietuvos tautos genocidui išryškinti svetimųjų tarpe, Amerikos Lietuvių Taryba yra sudariusi kilnojama genocido parodą. Paroda, kruopščiai dailininko Kolbos paruošta, labai vaizdingai pristatys vieną mūsų tautos didžiosios tragedijos dalį ir yra verta rimto svetimausių dėmesio.

Amerikos Lietuvių Taryba, patyrusiai dr. L. Kriaučeliūno rankai vadovaujančią, 1970 m. birželio 13 dieną, 5:30 val. p. p., Čikagoje, Sheraton Chicago Hotel, 505 N. Michigan Ave., ruošia tos parodos atidarymą ir pristatymą amerikiečių visuomenei. Kadangi namatyta tai dienai programa bus paskelbta spaudoje, čia jos nekartojame, bet primename, kad atidarymą yra pakviesi žymūs amerikiečiai, garbės svečiai: kongresmanai E. Derwinsky ir R. Puchinski, col. R. Vandervort, gubernatoriaus Ogilvie ir kiti. Pagrindinę kalbą pasakys kongreso mažumos vadas Gerald Ford iš Michigano.

Amerikos Lietuvių Tarybos atstovai kreipėsi į JAV LB Centro valdybą, prašydami Bendruomenės paramos ir talkos genocido parodos pasisekimui užtikrinti.

JAV LB Centro valdyba kviečia visus Bendruomenės narius šį vertingą ALTo darbą paremti ir prisidėti prie jo tinkamo įvykdymo. Ypač svarbu, kad parodos atidaryme ir po jo įvykstančioje iškilmingoje akademijoje - va-

JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ / CENTRO VALDYBA

karienėje gausiai dalyvautų lietuvių visuomenė, ypač iš Čikagos, kad tinkamai save pristatytumėme garbingiems svečiams. Ar nevertėtų kam nors pasirūpinti šią parodą perkelti į kitus miestus ir su ja supažindinti kitų vietovių amerikiečius. Norintieji tai padaryti prašomi kreiptis į ALTo centrą Čikagoje. Norintieji šį ALTo darbą paremti pinigine auka, ją prašome siųsti šiuo adresu: Mečys Šimkus, 4259 So. Maplewood Ave., Chicago, Ill. Tel. CL 4-7450 arba YA 7-2046

JAUNIMO SIMPOZIUMAS

Gegužės 2-3 dienomis Čikagoje įvykęs JAV LB Centro valdybos organizuotas Jaunimo Simpoziumas praėjo labai gerai ir visapusiškai pasisekė. Keturiasdešimt aštuoni simpoziumo dalyviai įrodė, kad lietuvių išsivija turi puišką, lietuviškai galvojančią ir giliai lietuviškais reikalais besisielojančią jaunimą, kuris sugeba gražiai lietuvių kalba rimtai ir akademiškai diskutuoti ir spręsti visiem mums rūpimas problemas. Taip pat simpoziumas aiškiai pasisakė už jaunimo įsijungimą į Bendruomenę ir pageidavo iš jos konkretesnių darbų jaunimo atžvilgiu. Jaunimai pačiam pageidaujam, JAV LB Centro valdyba dar šiais metais Dainavos stovykloje suruoš studentams akademinio lygio lituanistinius kursus. Tai bus vienas iš konkrečių uždavinių.

Jaunimo Simpoziumas JAV LB Centro valdybai kainavo apie 2000 dolerių, nemažai išlaidų pareikalaus ir lituanistikos stovykla. Ir vėl iškykla lėšų klausimas? Ir vėl mums reikia kreiptis į apylinkes ir prašyti paramos, kurios mes labai mažai tesulaukiame.

Todėl, nors ir kelintą kartą, primename ir prašome LB apylinkes duosniau paremti jos darbus, susijusius su jaunimo reikalais. Be apylinkių paramos lituanistikos kursai įvykti negalės.

RINKIMAI

Bū JAV LB VI-tosios Tarybos rinkimų beliko kelios dienos. Dar kartą kreipiame Jūsų dėmesį ir prašome visus

b/ Kovas \$100
c/ Vytiš \$100
Viso \$300

10. Lietuviškai Spaudai:
a/ Neprikl. Lietuvai \$75
b/ Tėviškos Žiburiams \$75
Viso \$150

11. Toronto Lietuvių Namų Skaityklai \$50

12. Tėvynės Prisiminimų Radijo programai paremti \$50.

K. L. Fondo Taryba nuoširdžiai dėkoja Pelno Skirstymo Komisijai, kurią sudarė pirm. K. Aperavičius, nariai: kun. P. Ažubalis, A. Sakas, dr. A. Ramūnienė, B. Bumbulis ir A. Kuolas už atliktą darbą.

Kanados Lietuvių Fondas

prie urnų 1970 m. birželio 6-7 dienomis. Tai pati didžiausia mūsų bendruomenės pareiga.

GRANDINĖLĖS IŠVYKA

Ankstyvesniu bendraraščių esame kreipęsi į Jus, prašydami paremti Grandinėlės išvyką į Pietų Ameriką. Drįstame dar kartą priminti, kad kelionės išlaidoms padengti jai dar trūksta 5000 dolerių. Nuoširdžiai prašome jai padėti. Paskubėkime jai prisųsti turimas aukas.

JAV LB Centro Valdyba

MES ATEINAM!

Lietuvi, kuris naudojiesi vakarų demokratijos laisvėmis;

Lietuvi, kuris gyvai jauti mūsų tautos tragediją;

Lietuvi, kuris lauki iš jaunimo iniciatyvos ir darbų -

ATSILIEPK!

Mes ateinam su pilnutiniu Kristaus laisvės ilgesiu;

Mes ateinam su giliu tikėjimu į laisvą tautos ateitį;

Mes ateinam su konkrečiais darbais!

Jaunimas Už Tikėjimo Laisvę yra pasiuntęs kelis šimtus memorandumų Jungtinėms Tautoms, vyskupams, kunigams; yra užmezgęs ryšius su mūsų dvasiškijos bei visuomenės vadais ir gavęs jų pritarimą; renka dokumentinę medžiagą apie lietuvių religinę padėtį; ruošia petičiją Apaštalo Sostui religinės laisvės klausimais.

Šiems darbams neužtenka vien idealizm ir norų, bet reikalinga ir stipri materialinė parama. Jaunimo Žygio už Tikėjimo Laisvę komitetas skelbia visuotinį vajų, kuris pradedamas šių metų gegužės 24 dieną ir baigsis birželio 21. Vajų pradeda specialus Finansų Komitetas Čikagoje.

Į Jaunimo Žygi už Tikėjimo Laisvę yra įsijungę:

Dr. Stepas J. Matas
Akademinis Skautų Sąjūdis
Danutė Čiuberkytė
Korp. Neo-Lithuania
Gintaras Aras

Lietuvių Jūrų Skautija
Milda Jokūbaitytė
Lietuvių Skautų Seserija
Algirdas P. Muliolis
Lietuvių Skautų Brolija
Bruno Barikis

Lietuvos Vyčiai
Rimas Laniauskas
Moksliečių Ateitininkų S-ga
Marijė Gailiūšytė
PLB Jaunimo Sekcija
Romualdas Bublys
Studentų Ateitininkų Sąjunga
Dr. Jurgis Augius
Finansų Komiteto pirmininkas
Alfonas Pargauskas

Finansų Komiteto išdinininkas
Aukos siųskite: Jaunimo Žygi už Tikėjimo Laisvę, c/o
Alfonas Pargauskas, 6643
South Francisco Avenue,
Chicago, Ill., USA. Čekius rašykite Lithuanian Youth For Religious Freedom vardu.
Clevelandas, 1970 gegužės 13

Mūsų Kredito Unijos nariui

A + A

PETRUI ZABIELAI mirus, jo žmonai Julei, sūnui Jonui Kestuciui, giminėms ir artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia

Montrealio Lietuvių Kredito Unijos
"Lito" Valdyba.

Mielam švogerui STASIUI KUZAICIUI mirus,
jo likusiai šeimai gilią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

M. Krangelis.

IR GERAI, IR BLOGAI... (laiškai mums)

Šiuose laiškuose išreiškiamos mintys nebūtinai atspindi redakcijos pozicijas ar nuomonę. Laiškai gali būti trumpiniai. Anoniminiai pasisakymai nebus spausdinami. Red.

Gerbiamas Redaktoriau, prašau patalpinti mano atsakymą ponui Al. Gimantui į jo straipsnį, atspausdintą "N. L.". Nr. 5/1184/ 1970 m. vasario 4 d.

Informuoti lietuvių visuomenę plačiam pasaulyje apie lietuvių kiekvienam krašte esančius yra geras dalykas ir naudingas visiems lietuviams visais atžvilgiais. Kad Lenkijoje veikia Lietuvių Visuomenės Kultūros Draugija tai yra labai puiku. Jie leidžia savo laikraštį "Aušra" - tai yra patriotinis dalykas. O Jūs dejuojate, kad lenkų valdžia trukdo ir nėra tos valdžios palankumo. Ką Jūs norit pasakyti? Jūs galvojat apie vienkartinę valdžios išsišokimą, nes tokia yra to žodžio prasmė. Tai būtų komiška. Lenkų valdžios palankumas nėra spontaniškas, bet yra nuolati-

nis palankumas ir globos teikimas. Kiekviena organizacija savo leidiniams turi turėti lėšų. Jūs gerai suprantatą reikalą. Amerikoj nėra ko tai aiškinti. Lietuvių leidinys "Aušra" nėra valdžios organas ir negali turėti pakankamai lėšų leisti jį kasdien.

Tiesa, lietuviai Lenkijoje stengiasi savo laikraštį išplėsti, bet jiems trūksta lėšų. O ką gali padėti turtuoliai Amerikos lietuviai, turintieji šimtus tūkstančių dolerių ir tuo didžiudamiesi? Kur yra tas broliškumas? Jūs siūlot pagalbą pavidale korespondencijos ir nuotraukų. Būkite ramūs, lietuviai Lenkijoje moka rašyti ir daryti nuotraukas. Jiems reikia tik materialinės paramos. Lėšų.

Jonas Maculevičius
Montreal, Que.

Kanados Lietuvių Lithuanian Canadian Fondas Foundation

KANADOS LIETUVIŲ FONDAS PASKYRĖ \$3000 LIETUVIŲ KULTŪRINEI VEIKLAI

Kanados Lietuvių Fondo Taryba savo posėdyje įvykusiam gegužės 23, 1970 - peržiūrėjus Pelno Skirstymo Komisijos paruoštą projektą paskyrė Lietuvių kultūros reikalams \$3000.00

Iš šios sumos didžiausia dalis 1450 dolerių tenka lietuviškam švietimui:

1. Lituanistinėms mokykloms \$1050.00
2. Lituanistikos seminarui \$200

Sukankant septyniadešimt penkiam metams amžiaus /1970.V.21/ pravartu nors keliais sakiniiais pagerbti ir paminėti garbingą jubilieją — dr. B. Matulionį. Jis dar pilnas energijos, veiklus savo profesijoje, aktyvus visuomeninėje veikloje, su kuriuo ne taip jau lengvai galėtų lenktinuoti dažnas, kad ir per pus už jį jaunesnis.

Jautrus visuomenės gyvenimo apreiškose, atviras ir nuoširdus žmogus, giliai nusimanąs savo profesiniame medicinos gydytojo darbe, nesvyruojantis kovotojas prieš Lietuvos okupantą — bolševikišką rusą, kurį jis visuomet maskoliu vadina.

Dr. B. Matulionis nuo savo jaunų dienų tvirtai apsisprendęs lietuvis patriotas, gilus demokratas — nuo studentavimo dienų įsijungė į valstiečių liaudininkų eiles. Kur jis eina, kur sustoja, visur įdeda savo visą sielą ir sumanumą. Tai tėvų ūkininkų /Antakalnio kaimo Utenos valsčiaus/ sūnus iš mažens išmokytas dirbti t. y. visur ir visuomet būti naudingą žmogumi. Savo gyvenimo ir mokslo eigoje, B. Matulionis, gerai pažinęs ir supratęs V. Kudirkos ir kitų varpininkų pozityvios galvosenos ir tokios pat veiklos dėsnius, jis buvo visą savo gyvenimą šioms principams ištikimas. Apie tai liudija visi jo darbai.

Iš mažens augęs grynai kaimo lietuviškoje aplinkoje, gimnazistas Balys Vilniuje atsisakė tikybės pamokas atsisakinėti lenkiškai, ir ne tik dėl to, kad lenkų kalba jam buvo svetima, bet kad jis jau gerai žinojo esąs save supratęs lietuvis. Už tai jis buvo savo kalsės draugų — lenkų užpultas — plūstas ir net pešiotas. Čia mūsų Biliui teko ir savo raumenis panaudoti, kol nuo jų apsigynė. Bet per tai jis įsigijo daug pagarbos. Baigė gimnaziją, abiturientai neruošė išleistuvių puotos, kas bendrai būna priimta, o jai skirtas išlaidas jie sudėjo Matulioniui, kad jis, būdamas neturtingas, galėtų pradėti lankyti universitetą. Buvo sudėta 75 rubliai. Aišku, visi kiti mokslo dalykai Vinogradovo gimnazijoje, kurią jis baigė 1915 m., buvo dėstomi rusų kalba, nors gimnazija buvo Lietuvos sostinėje, nes tada jau nuo 1795 m. ne tik Vilnių, bet ir visą Lietuvą valdė carinė Rusijos valdžia.

Labai gerai baigęs gimnazijos mokslus, Balys nesunkiai patenka į sunkiai priimamą Karo Medicinos Mokslių Akademiją Petrapilyje /dabar Leningradas/. Tam tiko ne tik geras gimnazijos atestatas, bet ir ūgis, graži jo išvaizda ir gera sveikata. Rusijos universitetų, kaip ir šios Akademijos studentams, buvo griežtai uždrausta politikuoti ar bent burtis į etnines

kuopeles. Įstojęs į Adademią, Matulionis joje rado vyresniųjų studentų turimą slapą lietuvių kuopelę pasivadinusią "Fraternitas Lituanica". Ją dar 1908 m. buvo suorganizavę studentai: Vladas Nagevičius, vėliau Lietuvos generolas, Kazys Oželis, vėliau Lietuvos pulkininkas, Vladas Ingeliavičius, vėliau Lietuvos pulkininkas, Pranas Slizys, taip pat Lietuvos pulkininkas ir kt. Mūsų Matulionis tuo nesitenkino, kaip kad kiti, jis įsijungė į bendrą Petrapilio lietuvių studentų organizaciją, kurios 1917–1918 m. buvo paskutiniu primininku ir į liaudininkų kuopelę, taip pat, kaip ir visos kitos, slapiai veikiančią. Visur jis buvo veiklus, kad ir drauge rūpestingai tęsdamas savo mokslą.

Pasirinkdamas buvusių varpininkų — tada organizuotų liaudininkų — srovę, Balys jau buvo aiškiai apsisprendęs demokratas, už demokratiją, kuri, nepriklausomybę atgavus, geriausiai tiktų lietuvių valstiečių — ūkininkų tautai, savo nepriklausomą valstybę tvarkyti.

Prasidėjus Rusijos revoliucijai /1917 m. vasario mėn./ lietuviai studentai išlindo iš pogrindžio į viešąjį gyvenimą, gerai suprasdami, kad revoliucija yra geriausias kelias atskirti Lietuvą nuo Rusijos ir atkurti savo nepriklausomą valstybę. Tokie pozityvūs samprotavimai buvo pakankamai išsiplėtę visoje lietuvių emigracijoje. Revoliucijos eigoje B. Matulionis jau buvo aktyvus socialistų liaudininkų veikėjas organizacijose ir jų leidžiamajame savaitraštyje "Naujoji Lietuva". Jis buvo ir 1917 m. gegužės mėn. Petrapilyje įvykusio lietuvių Seimo dalyvis.

Kuomet tais pat metais rudenį Rusijos demokratine revoliucija bolševikai sužlugdė savo vadinamąją "Spalio Revoliuciją" ir rusų bei kitoms buvusios Rusijos imperijos stenose taučioms užkorė proletariato diktatūrą su istorijoje nežinomu despotizmu ir teroru, įvyko didelė krizė ir Lietuvos Socialistų Liaudininkų Partijoje. Partijos jaunų karštuolių vadovybė pasuko į bolševikų kontrarevoliucijos bangas ir neužilgo ten išnyko. Jiems pasipriešinusius narius iš partijos išmetė. Šie ir kiti tuoju susigriebė ir 1918 m. įsteigė naują "Lietuvos Socialistų Liaudininkų Demokratinę Partiją". Jos steigėjais buvo adv. Mykolas Sleževičius, Felicija Bortkevičienė, Albinas Rimka, Balys Matulionis ir kt.

Pasibaigus Rusijos — Vokietijos karui ir abiem pusėm pasirašius Lietuvos Brastoje taikos sutartį, atsirado galimybės lietuviams pabėgėliams iš Rusijos grįžti atgal į Lie-

tuva. LSLD Partijos vadovybė ragino savo narius skubėti grįžti namo, nes jie žinojo, kad Lietuvos Taryba paskelbė atstatanti Lietuvos nepriklausomybę ir kad savo krašte visi žmonės bus labai reikalingi paskelbtąją nepriklausomybę ne tik faktinai atstatyti, bet ją ir išlaikyti.

Taip ir buvo. Ši partija labai veikliai reiškėsi nepriklausomybės atstatyme ir jos nuo Lietuvos priešų apgynime. Ypatingai didelį vaidmenį suvaidino partijos pirmininkas adv. M. Sleževičius 1918 m. gruodžio 20 d., kaip tik tomis pat dienomis, kuomet ir Tarybos pirmininkas A. Smetona ir ministeris pirmininkas A. Voldebaras sukeliais savo kabineto nariais, buvo išvykę į užsienį. Tuo savo visai neapdairiu, o gal ir dėl bolševikų baimės žygiu, jie paliko Vilniuje visai kaip ir tuščia valdžios vietą. Valstybės Tarybos likusieji nariai pakvietė Sleževičių sudaryti naują laikinąją Lietuvos vyriausybę, ką jis ir padarė gruodžio 26 d. Jo kaip ministerio pirmininko ir karininko M. Velykio, kaip krašto apsaugos ministerio parašais buvo gruodžio 29 d. išleistas garsusis Lietuvos jaunimui atsisaukimas, kad jie stoitų savanoriais į kariuomenę Lietuvos valstybės nuo priešų ginti. Pavoju iš Rusijos kariuomenės buvo didelis, nes ji jau buvo prie Lietuvos sienų ir žygiavo gilyn į kraštą. Pačiu vėliausiu metu savanorių pašaukimas, atlaikė Lietuvos nepriklausomybę dvidešimt dvejis metus. Ir iš viso, valstiečiams liaudininkams teko suvaidinti žymios rolės Lietuvos valstybiniam gyvenimui.

Dr. B. Matulionis, kiek jis buvo veiklus politikoje būdamas Rusijoje revoliucijos metu, nemažiau buvo energingas ir veiklus grįžęs į Lietuvą tik jau nebe politikoje, bet savo, kaip mediko, profesiniame darbe. Jis visą laiką /1920–1940/ buvo karo gydytojas užsitarnavęs pilną pulkininko laipsnį. Jo darbai medicinos sveikatos srityse siekdavo žymiai toliau negu sergančių karių gydymas. Jo pastangomis Karo Ligoninėje ir Universiteto naujose klinikose buvo įrengti fizioterapijos kabinetai. Jo vadovaujama komisija sudarė planus, pagal kuriuos Likėnuose buvo gerai įrengta mineralinių vandenų gydymo. Keletą metų buvęs Birštono gydyklos ir vasarvietės direktoriumi, dr. Matulionis naujai pertvarkė purvų gydymą. Jei prieš tai per metus gydydavosi apie 1000 ligonių, tai po kelerių metų, gydydavosi bent po 4000 ligonių per metus.

Dažnai metais jis savo lėšomis aplankydamas kelis Vakarų Europos kurortus — vasarvietes, gydyklas, jas atidžiai studijavo ir savo žinias bei patyrimus, krovė Birštonui. 1934–1936 m. studijavo Vienoje vidaus ligas ir ten įsigijo medicinos daktaro laipsnį. Karo ligoninėje, jis buvo pakeltas į konsultantus, tuo jam buvo pripažintas sveikatos ir medicinos srityse naujos autoritetas.

Bolševikams okupavus Lietuvą, dr. Matulionis buvo tuoju apalaiduotas nuo visokių pareigų. Po kiek laiko jie jį areštavo ir daugiau, kaip keturis mėnesius laikytas ir vis N. K. V. D. tardytas ir tardytas.

Vokiečių okupacijos metu dr. Matulioniui teko okupacinėse sąlygose tvarkyti Lietuvos žmonių sveikatos reikalus. Jo didelis nuopelnas yra tai, kad jis griežtai pasipriešindamas nacių užmačioms su-

KITI APIE RIAUŠES IR RIAUŠININKUS

Spausdiname ištrauką iš mūsų spaudos apie JAV — se (ir dalinai Kanadoje) vykusiančias riaušes ir jų riaušių inspiratorius bei dalyvius. Nesame vieni ir nėra mūsų balsas tik "supuvusios sistemos" gynimas. Čiame pačia žmogaus teisę ir laisvę kovoti prieš tuos, kurie smurtu nori sugriauti santvarką, paremtą demokratinės daugumos ištikinimais ir valia. Red.

(Ištraukos iš "Draugo" 1970.V.19, 21 d.)

Amerikos jaunimas kelia triukšmą prieš visuomeninę tvarką, prieš mokslo įstaigas, prieš karą ir prieš vyriausybę. Triukšmauja ne tik Amerikoje, bet ir jaunimas Europos universitetuose. Tai tapo lyg mados reikalu, nes jis nori sugriauti įprastinę tvarką, bet neturi planų naujai tvarkai sukurti. Tai kova prieš nuobodumą ir perteklių, bet kartu ir prieš pažangos siekimą. Jaunimo dalis šiuo atveju išlieja energiją ne kūrybai, bet grovimui, kad kada nors ir kas nors sukurtų naujus įstatymus ir naują visuomenę.

Idomu, kad į klausimus, ko nori šio krašto studentija, triukšmaujančio jaunimo atstovai atsako tik norį būti išklaušyti ir suprasta. Šūkis teisingas, bet nepilnas, nes dalis statoma visumos vietoje. Būti suprastam reikšia tinkamai pristatyti savo reikalavimus. Kad vyresnieji suprastų jaunimo troškimus, reikia ne triukšmo, bet aiškaus pasisakymo. Kitaip tariant, tik kalbantis te galima susikalbėti, tik išklaušant tegalima suprasti ir tik siekimus aiškiai parodant te galima būti suprastam. Kaip tik šiuo atveju triukšmaujanti studentų dalis klysta, kai ji nekalba, kad kiti suprastu, bet mėgina priversti kitus atkreipti dėmesį ir paklusti. O kai verčiama paklusti vyresni žmogui, tai neišvengiamai susilaukiama ir reakcijos. nes vyresnio patirtis greičiau parodo

naikinti 300 psichiatrinų ligonių, juos nuoties mirties išgelbėjo. Jis griežtai atsisakė vykdyti vokiečių reikalavimus išsiųsti į Rytų frontą 500 Lietuvos galilestingųjų seserų.

Emigracijoje dr. B. Matulionis greitai vėl įsijungė į visuomeninį ir politinį darbą. Lietuva okupuota, reikia kovoti dėl jos laisvės, — taip samprotavimas, jis atsinaujinęs tapo vėl veikliu visuomenininku. Jis aktyviai pradėjo reikštis valstiečių liaudininkų eilėse /1951–1953/ buvo Centro Komiteto narys. Jis jungiasi į lietuvių bendruomenę ir vis būna išrenkamas į JAV lietuvių Bendruomenės Tarybą. Jis daug skaito paskaitų politiniams klausimais, rašo straipsnius Nepriklausomos Lietuvos ir Keleivio savaitraščiuose, Sėjos žurnale ir kt. Dr. Matulionis suredagavo "Fraternitas Lituanica" jubiliejinį leidinį, penktiasdešimties metų šios organizacijos veiklos sukačėiai paminėti /1908–1958/. Jis suredagavo generolo Vlodo Nagevičiaus monografiją, kurioje jis, rašydamas apie Nagevičiaus žymiuosius darbus, labai išsamiai aprašė Karo Muziejų Kaune. Tai didelis istorinio paminklo — tautos šventovės — įvertinimo darbas.

Dr. B. Matulionį visuomet miela susitikti, nes jis vis pilnas gyvumo, nuoširdumo ir atvirai diskutuoja Lietuvos ir kitus visuomeninius ir politinius klausimus.

Atvykęs į Ameriką, mūsų jubiliejas tuoju pradėjo dirbti Wallum Lake, R. Island sanatorijoje, kur ir dabar sėkmingai dirbuojasi.

Mielas Baly, šia proga linkiu, kad Tavo troškimai ir mūsų visų gilūs norai — pamatyti laisvą ir nepriklausomą Lietuvą — greičiau išsipildytų, kad kenčiant lietuvių tauta numestų maskolių jai uždėtą jungą. Mūsų visų atkakli kova padėti pavergtai tautai atgauti laisvę, dar labai labai reikalinga — tęskime iki laimėsimo.

klaudas ir galimas išdavas. Užtat prievartai nesilenkia nei vyriausybė, nei iš viso vvresnioji karta, bet tik tokie, kurie drumstame vandenvie ieško apsvaigusių aukų savo kėslams vykdyti.

Tačiau kalbėtis reikia. Kalbasi vyriausybės atstovai, mokslo įstaigų atsakingi vadovai ir visuomenės vadai. Bet jie nekalba ta anarchine tvarka — triukšmu, o kalba tinkamais argumentais, kurie parodo klaidą ir atskiria tiesą, jei tos tiesos ir tėra kartais tik krikšlai. Gal prireiks ir kitų priemonių tinkamam pokalbiui, bet tai jau bus teisingumo įstaigos.

Išleptas ir pertekęs Amerikos jaunimas dažnai ieško primityvaus gyvenimo ir apsišvaiginimo. Nesugebąs ieškoti priemonių kūrybai, siekti mokslo ir pasirušimo ateičiai kelia anarchistinius šūkius ir net mėgina reikštis politikoj. Šis mėginimas būtų geras, jeigu jaunimas į jį žvelgtų rimtai ir su atsakingumu. Bet nebūdamas dar pasiruošęs ir pilnai subrendęs, jis pakliūva į tamsiu kėslų įtaką, kuri lengvai veikia jaunas sielas. Čia ir mėgina savo laimėjimus skinti komunistai, anarchistai, be-

Nuomonės ir akmenys

Gyvename Amerikos universitetų studentų riaušių, demonstracijų, smurto laikotarpi. Jau kelinti metai sklinda Amerikos universitetuose protesto bei revoliucijos dvasia. Tiesa, nėra tai vien Amerikos išradimas — Europos universitetuose, ypač Prancūzijoje ir V. Vokietijoje, taipgi netrūksta protesto nuotaikų. Protesto bei revoliucijos dvasia tapo apamai jaunimo laikysena ir net mada. Jaunieji dabar protestuoja prieš viską, ypač prieš betkokį autoritetą — tėvų, mokytojų, kunigų, policininkų, teisėjų ir t. t. Esą reikia kovoti prieš esamą tvarką — "establishment". Kodėl reikia, retas kuris gali paaiškinti, o dar labiau formuluoti. Net ir iš tų pareiškimų, kurie skelbiami spaudoje, matyti, kad nei protestui, nei juo labiau revoliucijai nėra pagrindo. Pastarasis atsiranda jaunų žmonių vaizduotėje, kurioje dirbtinai kurstoma protesto nuotaika. Noras tamties tėvų, juoba, kad protestas vaizduojamas kaip jaunatviškos drąsos išraiška, kaip savotiškas didvyriškumas. Apie jį prapliumpa kalbėti didžioji spauda, radijas, televizija. Ir kas gi Amerikoje nenori patekti į pirmuosius dienraščių puslapius, į televizijos ekranus? Būna netgi tokių, kurie padaro kriminalinį nusikaltimą, kad pagarsėtų. Jaunimo protesto kurstytojai nėra išskirtinai šio tipo žmonės, bet jie išnaudoja taip pat studentijos norą būti pažangiais. Universitetas, kurio studentai nedemonstruoja, nekelia riaušių, neorganizuoja smurto veiksmų, laikomas atsilikusiu. Juo didesnės riaušės, juo "pažangesni" studentai. Seniau tokį prestižą sudarydavo futbolo komandos, o dabar — riaušininkai.

Esant tokiai protesto nuotaiškai, nesunku pakišti jaunimui patrauklius taikinius. Vienur protestuojama prieš valgyklos maistą, kitur — prieš profesorius, prieš universiteto vadovybę, trečior — prieš krašto valdžią. Amerikos jaunimui buvo parinktas Vietnamo taikiny, kuris daug ką suviliavo. Kad tai iš šalies paklaustas taikiny, matyti jau iš to, jog visa laiką demonstracijos būna koordinuotos ir tai viena linkme — prieš savo krašto teisėtą vyriausybę, prieš savus karius. Dar niekas nedemonstravo prieš Amerikos karių žudymą, jų užpuildinimą, jų faktinių kančinimą. Garsiai buvo šaukta prieš amerikiečių karių įvykdytus žiaurumus, bet niekas neprotestavo prieš S. Vietnamo žiaurumus. Reikia, yra slapta, koordinuojanti ranka, siekianti ne tik tai Amerikos, bet ir kitų kraštų universitetus. Niekas neskelbia, kas yra toji ranka. Kad ji yra prokomunistinė, nėra abejonės, nes veikia komunistinio nauda. Pridengtu būdu ji pakiša taikos idealą universitetų studentams kaip kažką kilnaus, nors iš esmės tai yra "pax sovietica", t. y. sovietinė taika. Laisvame krašte opozicija yra demokratinės santvarkos dalis, bet kai ji tampa nebe valdžios, bet pačios valstybės opozicija, ji pasidaro priešio talkininkė. Taip įvyko pvz. su Amerikos žymia studentijos dalimi. Ji pasitarauja priešui, kenkdamas savo gimtojo krašto interesams. Teisingai prez. R. Niksonas pastebėjo, kad Amerika įveikti gali tik amerikiečiai. Ir tai vyksta tokiame krašte, kur studentija turi geriausias sąlygas, didžiausią laisvę, bet stokoja moralinio ir tautinio principingumo. Tai jaunimas, kuris pažista tikslai individualinę savo laisvę, kuriam mažai rūpėti pats pylimas, saugojas tą laisvę.

Dėl šitokios laikysenos kaltas ne vien jaunimas. Jis nenukrito iš dangaus ir netapo protesto nešėjais per vieną dieną. Jeigu šiandien universitetai skundžiasi savo jaunimu ir jam tvarkyti kviečia ne tik policiją, bet ir kariuomenę, tai labai didelė dalimi kalti jie patys. Ne kas kitas, Amerikos mokyklos, ypač augstosios, tokia linkme išauklėjo savo mokinius J. Dewey sistemos dvasia persunkė visa Amerikos auklėjimą. Ji rūpinasi ne tiek pačia tiesa, kiek jos subjektyviu išsiskyrimu. Jai svarbiau ne tiesa, bet nuomonė. Išklendama individo laisvę, nuomonės kulta, ji nustumė objektivią tiesą į antrąją vietą. Tokiai sistemai užtenka nuomonės, jeigu žmogus ją gyvena. Esant tokiai silpnai pagrįstai pasaulėžiūrai ar visai jos nesant, nesunku buvo įsiskverbt žmonėms su tvirtom idėjom ir jomis užkrėsti svyruojančius bei tiekančius Amerikos studentus. I universitetų profesūras sugužėjo asmenys, nešini marksistinėm ir giminingom idėjom a la Marcuse. Tokiu mokytojų dėka Amerikos universitetu dauguma pasuko liberalinę kairėn. Ju ligi šiol ugdytos nuomonės pasklido gatvėse ir pavirto akmenimis, nukreiptais į savo karius, pareigūnus, profesorius. Jei šiandien studentai degina savo universitetų patalpas, iš esmės kaltas ne Vietnamas, ne prez. R. Niksonas, bet pirmiausia mokytojai, kurie išauklėjo tokią generaciją. Jų klaidės naskleistos idėjos pavirto liepsnomis, naikinančiomis šimtmečių institucijas. Ateiti gali pakeisti sveikasis elementas tvlinčios daugumos eilėse ir tie, kurie praregės tragiškų pasekmių sukurti. Pr. G.

STASIUI KUZAICIUI mirus, jo žmoną ir vaikus nuoširdžiai užjaučiame

Marija ir Jonas Leknickai.

BERNARDAS BRAZDŽIONIS

MINUTĖS

Neskubėkit, bėgančios minutės,
Amžinybės laikrodžio sparnais,
Jūs man, vėjui rudens papūtus,
Apipylėt širdį pelenais...

Jūs kažkur nusinėsite žiedus
Ir pirmosios meilės vainikus,
Pirmai skausmo ašarai nuriedus,
Ilgesiu paženklinat takus —

Ilgesiu negėstančios aušrinės,
Ilgesiu netilstančios giesmės,
Ilgesiu nežemiškos tėvynės,
Ilgesiu šventų gelmių versmės.

Ir be jūsų bėgančiųjų žingsnių
Aš čia žemėj nieko negirdžiu,
O be jūsų amžiaus čia sustingčiau,
Nepasiekęs Viešpaties žvaigždžių...

LIETUVISKAM ŽODŽIUI

(Fragmentas)

O, mūs šventas lietuviškas žodi,
Ilga nakti vergijoj kalėjės.
Ne kaip vergas šiandien pasirodyk,
Bet kaip laisvas pavasario vėjas.

Šauk i žygi prieš svetimą jungą,
Iš kapu kviesk pakilti vaidilą —
Apie skaudų likimą ir sunkų
Užmirštųjų dienų teprabyla.

Tepabunda krūtinės užmige,
Tepradės mūsų širdys vėl plakti.
Ir, išėję i viešelių žygi,
Šviesiu rytų paversim tą naktį!

LIUDININKAI

(Iš tremto Sibiran — mirusio liudijimas. Fragmentas)

Esu sūnus, palikęs motiną ir tėvą vargai ir vergijai.
Esu užgesęs žiburys tarpu vidurnakčio šešėlių.
Esu pasaulio širdyje žaizda, kuri negyja.
Esu žmogus, palikęs gimtai žemei sielą.

O kūnas mirė. Ir palaidojo jį kūna
Čia po ledu ir po Sibiro sniego marška balta.
Kai siaučia pūgos ištisus metus, kai žaibu pralekia taifūnas.
Aš nedrebu ir nebijau, prie minus šešiasdešimt Celsijaus — nešalta!
Nerinkit man aukų. Nesiuskite. Nereikia man drabužio nudėveto.
Ir nenešiotie veidmainiškos užuojautos veidus.
Guliu aš sielvarto karste, ir galvai man nekieta.
Ir gera širdžiai prieglobstyje motinos maldos...

BRANGINKIME SAVO SENĄ KALBĄ

(Rašo Antanas Klimas - "LAIKAS" Argentinoje)

KĄ KIEKVIENTAS LIETUVIS TURĖTŲ ŽINOTI APIE LIETUVIŲ KALBĄ

Pasklidę po pasaulį, mes nuolat susiduriame su nelietuviais, kurie teiraujasi apie lietuvių kalbos kilmę, jos pobūdį, jos santykius su kitomis (ypač su slavų ir germanų) kalbomis, apie mūsų kalbos svarbą kalbotyroje. Čia mes duosime 15 "punktų", kurie bendrais bruožais atsako į dažniausiai iškeltus klausimus.

1. Lietuvių kalba yra viena iš daugelio indoeuropiečių kalbų. Kartu su latvių ir jau išmirusiomis prūsų, kuršių, žiemgalių ir sėlių kalbomis lietuvių kalba sudaro baltų kalbų grupę indoeuropiečių kalbų šeimoje. Anksčiau baltų kalbos buvo taip pat vadinamos aisčių kalbomis: tai yra vardas, kurį mūsų kalbininkai Jaunius ir Būga paėmė iš romėnų rašytojo Tacito raštų (Aestiorum gentes).

2. Indoeuropiečių kalbų šeima sudaro apie 15 pagrindinių kalbų grupių:

- 1) Tocharų kalba (rytiniamieji Turkestane, seniai išmirusi).
- 2) Indo-iranėnų grupė:
 - a) iranėnai: persų k., pasų k. (Afganistane, kurdu k.,

osetų k., skitu k. (išmirusi) ir t.t.

b) indai: senųjų indų (sanskritas), pali, maitijos, šiaurės indijos kalbos: hindi, gujarati, bengali ir daug kitų.

3) Armėnų kalba.

4) Trakų kalba (Romunijos dalyje ligi maždaug Konstantinopolio, išmirusi).

5) Frigų kalba (šiaurės vakarų Turkijoje, išmirusi).

6) Anatolijos kalbos (visos seniai išmirusios, neseniai atrastos įrašose Turkijoje ir Sirijoje).

7) Hetitų kalba (labai senai ir dažnai Turkijoje).

8) Graikų kalba.

9) Albanų kalba.

10) Nyryų kalba (vidurinė Europoje, išmirusi).

11) Italikų (romany) kalbos: oskų, mabry, lotynų, italų, ispanų, portugalų, prancūzų, rumunų ir kt.

12) Keltų kalbos (likenai: Airijoje, Vahijoje, Bretonijos pusiasalyje; kadaise užėmė didžiulius plotus vid. ir pietų-vakarų Europoje).

13) Baltų kalbos: lietuvių, latvių, išmirusios: prūsų, kuršių, žiemgalių ir sėlių kalbos.

14) Germanų (teutonų) kalbos: islandiečių, norvegų, danų, švedų, vokiečių, anglų, olandų, prūsų ir kt.

15) Slavų kalbos: rusų, baltų, ukrainiečių, lenkų, čekų, slovėnų, kasubų, vėnių, bulgarų, slovenų, serbo-kroatų, makedoniečių kalbos.

Pastaba. Vieni kalbininkai priskaito šią grupę daugiausiai, kiti mažiau: nėra visiškai vienodos klasifikacijos.

26.

STEFANIJA RŪKIENĖ

VERGIJOS KRYŽKELIUOSE

SU
DALGIU
SIBIRE

TRUMPAS POILSIS

Išėjusios tik pusvalandį. Ir vėl "padjom", ir vėl rūstus rusiškas "vstavai". Greit visi pašoka, pasiima dalgius ir skuba į savo "deliankas".

Mano ir Bronės gautieji pievos rėžiai yra greta. Sueiname kartu šienauti. Vakarą prašysime prievaizdą, kad mums pievos normą paskirtų vienoje vietoje ir darbą padalytų pusiau. Persimesime vienu kitu žodeliu, tad vis bus linksniau.

Klausiu savo draugę, kaip jai sekasi šienauti. Pasirodo, ir jį šienelį piauna, kaip ir aš — kuoja. Mažai kas iš moterų Lietuvoje mokėjo šienauti. Tai buvo vyrų darbas, jaunų berniukų šieniovielių. Mūsų sesės tėvynėje buvo tik grėbėjėlės. Jos šauniai švaistėsi lygiose lankose, su gražiai išrašytais grėblėliais. O čia moterys dirba visus sunkiuosius darbus. Vyrai stengiasi būti viršininkais ir komanduoti, o dažnai pasistengia ir skanesnį maisto kąsnelį pasiglemžti ir suryti. Toks paprotys čia yra atėjęs iš Kinijos.

Prakaituodamos kopoje vešlį taigos pievą, o ji atrodo kaip nebaigta pešti višta. Išvaikytų mus Lietuvos ūkininkas iš pievuzėlės už tokį šienavimą. Prisimeniu, tėvas taip gražiai pievą nušienaudavo, kaip kirpėjas plaukus mašinėle. Laimingas mano sengalvėlis, kad jo čia nėra. Man dabar atrodo visi blogumai geresni už alkana ir vergišką mūsų dabartinį gyvenimą.

Plūsama, bet mūsų normos labai nežymiai mažėja. Tur būt, tik pusę padarysime. Kas bebūtų, bet dalgių pasipustyti reikia išmokti.

Nors į vakarus jau gerokai pakrypusi, saulutė dar labai kaitina. Gerai, kad nors vėjelis gūsiais pūčioja ir išgaunioja uodus ir mašalaites. Tie mažieji kenkėjai negailestingai kankina mus ir gyvulių, nors dar tik popietė. O kas gi bus vakarą? Ant veidų turime sietkeles, bet mašalynas vistiek kur nors susiranda skylutę ir įkiša savo ištroškusį kraujo snapą. Mašalai ir už uodus biauresni. Tie padarėliai visiems jau gerokai apkandžiojo veidus ir kojas. Ant veidų iškilo didoki, raudoni ir kieti spugai. Sukandžiota oda smarkiai niežti, ir besikasant gaunasi kraujo užkrėtimas. Tai tikra Dievo ryškė Sibirui. Užtat čia, nežiūrint vasaros karščių ir nepriteklių, visos moterys nešioja ilgas kelnes ir švarkus su ilgomis rankovėmis.

Seni darbininkai šneka, kad uodai labai bijo deguto. Kolchozas prisirenka beržinių tošių ir išsivaro to skystymėlio, bet mažai jo turi ir labai taupo. Mes taip pat neišgalvojame, kaip ir kur būtų galima nukombinuoti bent kiek to tošinio degutėlio.

SARANKOS

Pagaliau atėjo laukiamas vakaras ir pradėjo temti. Pasirodė su sieksniniu matu prievaizdas, apmatavo mūsų darbą ir užrašė savo užrašų knygutėn. Froska su Dunia jau eina į stovyklą. Prie jų prisijungiamie ir mes su Brone. Baloje nusiprausiamie rankas ir veidą. Merginos laksto ratu ir kažko ieško. Staiga viena sušunka:

— Ateikit pas mane, sarankų radau!

Priejusios pamatėme gražiai žydinčius augaliukus. Dauguma jau buvo peržydėję. Tie augaliukai ant šaknų turi mažas apskritas bulvytes ir jomis dauginasi. Froska išrovė vieną saranką ir su pagaliuku prikasė mažų bulvyčių. Duoda mums ir sako:

— Skanios, valgykit! Mes visada jas valgome. Kada atitremė čia mūsų tėvus ir senelius ir paliko taigoje, tai jie sarankomis maitinosi ir taip gynėsi nuo bado.

Nukrapštome nuo bulvyčių žemę, baloje nuplauname ir eidamos valgome. Tikrai skanios. Labai gerai. Dabar ir mes jau pažinsime šį augaliuką ir turėsime papildomo maisto. Pamačiusios sarankas, jau tikrai nebepraeisime pro šalį.

Prie laužo grįžtame labai pavargusios. Seniokas Fedorovičius, dalgių meistras, palma mūsų dalgius ir pažada pataišinėti ar net ir išplakti. Už savo darbą ir jis gauna tik darbdienius, o atlyginimą gaus gale metų. Tai buvo geras žmogus. Išmetame šlapia žolę ir vidų išsklojame šakomis. Bus sausiau. Rytą jau pradžiūs šienas, tai turėsime kuo sausiau pasikloti. Reikės dar šakų pasilaužyti, kad pasikeltume gulų aukščiau nuo šlapios žemės.

Jau antrą naktelę miegosime taigoje. Bet šį vakarą pirmiausia reikia dūmais išvaikyti iš būdelės uodus ir naktiai angoje susikurti laužėlį.

LITOVKA

Gana greit užmiegame, nes išvargęs organizmas reikalauja poilsio. Skauda pusiauja. Nuo drėgmės gelia visus kaulus ir raumenis. Tačiau išlėtis padeda tyras Sibiro miškų oras, pilnas spygliuočių medžių kvapo. Taigose vyrauja spygliuočiai medžiai. Lapuočiai čia sunkiau įsikibti ir išsilaikyti, nes žiemos šalčiai dažnai juos gerokai apkandžioja.

Besivartydamos nuo vieno šono ant kito, pro miegą dejuojame, nes nuo neįprasto darbo skauda visą kūną. Kartais sapne sušunkame ir verkiame. Vis dar mus persekioja arėstas ir nežmoniškos trėmimo sąlygos.

Ankstytą rytą saldžiai miegame, bet ir vėl komanda keltis. Greit pašokstame iš patalo. Reikia prieiti į laužą malkų, papusryčiauti ir susirasti dalgius. Einame prie dalgių meistro būdos, kurią jis pasistatė po dideliu medžiu. Tas medis visas dalgiais apkarstytas.

Girdžiu kažkas šneka:

— Gde moja litovka? (Kur mano lietuvė?).

Pamaniau, kad man gal tik taip pasigirdo, bet ir vėl tą patį kartoją. Pasiziūriu į sesutes Geležinytes (jos dar tik dideli vaikai), žvilgturiu į Bronę, bet jos į tą rusų marmėjimą nekreipia dėmesio. Galvoju, kad maskolis mus traukia per dantį.

Juk "litovka" — lietuvių, vadinasi, mus linksniuoją. Dar pasižiūriu į tą rusą, bet jis ieško savo dalgio ir mumis visai net nesidomi. Dalgius visi buvo pasiženklinę, ir kiekvienas savąjį lengvai atpažįsta. Aš savąjį pažįstu iš šakoto dalgiakočio, kuris visas nusėtas staviarikius. Vėliau paaiškėjo, kad čia dalgį vadiną ne "kasa", bet "litovka".

Pasiėmusios darbo įrankius, grįžtame prie laužo pusryčiauti. Davins tas pats. Riektė duonos ir puodukas karšto vandens. Pietūs būna geresni, nes gauni dubenėlį sriubos ir gabaliuką arklienos.

Valgomie, o man vis knieti sužinoti, kodėl dalgis vadinamas "litovka". Yra žinomas ir plačiai vartojamas rusiškas žodis "kasa" — dalgis, veiksmas žodis "kasiti" — šienauti. Reikia kreiptis pas senioką Petrovičių Jegerovą. Jis čia seniausias, tai daug žino ir tikrai išaiškins "litovkos" istoriją.

Taip ir buvo. Jis papasakojo, kad kadaise Sibire gyvenęs lietuvis pirmasis šiame krašte nukasė dalgį. Kadangi jis vadinosi "litovec", tai jo nukaltas įrankis pavadinamas "litovka". Niekas dalgio čia kitaip ir nevadina, kaip tik "litovka".

Tai pasirodo, kad mes čia ne pirmieji. Jau anais senais laikais čia gyventą lietuvių, kuris, padovanodamas sibiriečiams dalgį, jam žinojo čia savo tautos vardą.

Yra žinoma, kad Lietuvoje žmonės dalgius pradėjo vartoti daug anksčiau, negu Rusijoje. Kai rusams dalgis buvo naujenybė, tai lietuvis be jo jau negalėjo išsiversti.

VALAKUŠKA

Po pusryčių einame savo normų baigti. Dalgis pataisytas, iškaltas ir pirmas kelias pradalgės piaunu lengvai. Vėliau mano dalgelė atsimpa ir vėl prasideda žolės kapijimas. Kartais atrodo, kad geriau būtų žolę rauti. Apie darbo švarumą jau nebeįgalvojame. Svarbiausia — kad tik kaip nors greičiau tą normą baigti. Jei pasilieka daug nenupiautos žolės, tai mums prikiša, jog tai tvėjos darbas.

Visos tremtinės esame pritrenktos ir labai nusiminusios. Išnyko nuo mūsų veidų sypsenos ir juoko ruožėliukai. Pradžioje dar pasijuokdavome iš kokios nors smulkmenos, o dabar nebeima juokas, nors kartais vietinių darbininkų elgesys, kalbos ir grubūs juokai mums pasirodo tiek keisti, kad būtų verta pasišaipyti.

Fiziškai jaučiamės labai nusilpusios. Negi su tokiu maistu galima dirbti sunkius darbus? Tas maistas gali tik gyvybę palaikyti, kad žmogus tuojau nemirtų bado. Vietiniams geriau, nes jie prisidura savo maisto, o mums silpna ir galva svaigsta. Ilgainiui toks gyvenimas tikrai mus pribaus.

Dirbame už duonos žiaunelę, sriubos dubenėlį ir gleivėto arklienos gabaliuką. Bet staiga atvažiuos kolchozo pirmininkas čia dirbančius tremtinis apyrė, išplūdo, prasikaltėliais, sabotажininkais, buržuais ir liaudies priešais išvadino. Ir vis tik dėl to, kad normų neišpildome:

— Dabar karo metas. Jei savo darbą nepalaikysite kovojančių frontų, tai visus be jokių ceremonijų nušluosime nuo žemės paviršiaus.

Tylėdami skubame ir jau baigiame nušienauti savo normas. Ateina brigadininko pavaduotojas, baigus pianti liepia išmesti pradalgės ir visam kolektyvui eiti vieno didelio viksvyno baloje nupiauti. Baigusios darbą einame su Brone balon. Bala didelė, viksvos aukščiau keliu, o vandens ligi pusiau blaizdu. Priemame prie Geležinių. Ir jo vaikams nesiseka šienauti, nes mergaitės šio darbo niekada nedirbusios. Tačiau joms geriau, nes tėvas dalgius papusto. Jis pasigriebė ilgą ir gerą pustyklę ir dabar neturi vargo.

Visi supuolę tą viksvyną greit nušienavome. Dabar sukomandavo nupiautą žolę sugrėbti, išvilkti sausamon ir sukrauti į kupetaites. Galvojame, kas čia per apgaulę. Šlapiai ir varvėnias viksvas įsako sukrauti krūvosna, o neliepa iskratyti. Ruselės tuojau mums paaiškina, kad žolę "valakuška" vešime į aukštesnę vietą ir išdžiovys krausime į labai dides stirtas, o žiemą kolchozas šieną parsiveš į kaimą.

Laukiame to nuostabaus vėžio. Tuojau pasirodė ir "valakuška". Žiūrime, triname akis ir stebimės sibiriniais dyvais. A, tai sovietinė mechanizacija, kuria komunistų partija taip giriiasi ir didžiuojasi. Susižvalgome su Brone ir sutartinai šyptelame. Iškirstas storkas berželis. Prie kamieno pritaisytas branktas, už kurio užkabinta viržiai su plėškėmis ir pakinkytas arklys. Vadelių nėra, tai arklių už apinasrio vedžioja dvilikos metų berniukas. Yra čia du vaikai, kurie dirba kartu su suaugusiais. Jiems pataikomas lengvesnis darbas. Ant to berželio šakų prikravė pusvezimį viksvos.

vų ir nuvilko į aukštesnę vietą. Taip suveža visą šlapia žolę ir išmėto krūvelėmis. Mes, penkiolikos žmonių grupė, viksvas plonai iskratėme ir palikome saulei padirbėti.

Tai tau ir sovietinė mechanizacija.

Šiandien, galvojau, nuteikiusi laisvesnę akimirką, susipinti plaukus, bet taip ir nepasitaikė laisvos valandėlės. Reikės per pietų pertrauką pasisukuoti.

LAUKINIS ČESNAKAS

Iškračius šieną, išgrūdėme komandą "obiedat". Visi darbininkai tekini pasileido laužo linkui. Kiek apsiprausios ir mes iš paskos einame. Ruselė Froska man sako:

— Eime, aš tau kai ką parodysiu.

Seku paskui. Ji pribėga prie kažkokio su gan ilgais, piršto platumo lapais augalo ir pradeda tuos lapus skinti. Liepia ir man tą lapų prisiskinti.

— Čia labai geras ir naudingas augalas. Tai laukinis česnakas. Jo lapai, truputį pasūdžius, labai skanūs. Mes valgome juos ir be druskos. Jei žmonės šių lapų nevalgytų, tai činga visiems dantis išlūpinėtų, — apšvietė mane Froska.

Kaip vėliau patyriau, činga yra labai nemaloni liga. Pradeda kraujuoti dantų smegenys, vėliau atsiranda žaizdos, ima klibėti visi dantys ir pagaliau iškrenta. Tai būdinga ir labai išplitusi Sibiro liga, kuri atsiranda nuo prasto maisto ir stokos vitamino C.

Rusai tą laukinį česnaką vadiną "kalba". Prisiskinu ir aš sauja lapų, dar gerai pasižiūriu į tą naudingą augalą, kad kitą kartą ir viena jį atpažinčiau, ir slenku koja už kojos prie laužo. Ir vis dėlto vietiniai gyventojai už mus yra stipresni. Gal ir mes ilgainiui įprasime ir užsigrūdinsime. Tačiau silpniesnieji turės išmirti, kaip netinkami Sibiro gyvenimo sąlygoms. Nėra ko čia stebėtis, čia mus ir atvežė sunaikinti.

Pietaujame. Maisto davinys tas pats — dubenėlis sriubos ir gabaliukas arklienos. Išvalgau savo sriubą ir Bronę vaišinu su kalba. Sukramtome lapus ir beveik per prievartą nuryjame. Pabandome įsidėti į burną po mažytį gabaliuką arklienos ir valgome su tais lapais. Gerai išėina. Organizmas laukan nemeta. Taip pamažu ir suvalgėme žirgelio mėsa.

Prie laukinio česnako lapų įpratome ir dažnai juos valgėdavome. Tas augalas mus apsaugojo nuo cingos ir išgelbėjo tremtinių dantis.

Aprūpiname ugnelę malkomis ir grūname pailseti. Nuosilau poistraukusi, susisukuoju plaukus ir kietai susipinu kasas, kad nors porą dienų laikytų. Labai būtų gerai, kad turėčiau tankias šukas, nes galvą jau gerokai niežti...

Grįžusi prie laužo atsigulu ant plikos žemės. Taip gera gulėti, kaip šneliui susirietus į kamuoliuką. Ilgai išlėtis neleidžia. Nieko jau mums nereikia: nei pagalvės, nei patalynės, nei rankšluosčio. Miegame apsirėngę su tais pačiais drabužiais, su kuriais po balas braidome. Kaip greitai galima viską iš žmogaus atimti. Gaisras žmogaus negali nuskriausti taip, kaip komunistinė valdžia. Po gaisro lieka gimtoji žemė po kojomis, draugai ir pažįstami, kurie nukentėjusį sušelpia ir neapleidžia sunkiose valandose. O čia žmogus laikomas vietoje darbinio gyvulio.

Greit vėl kelia ir ragina darban. Pakylame ir slenkame, bet jau neskubame, nes mūsų kojos jau nebe paklusios. Nesame šlapia žolę iš balos ir krauname į krūvutes. Kiti darbininkai krauna žolę ant valakuškos ir veža į pakilesnes vietas. Tas laikas šliaužia taip jau lėtai. Kad nors saulutė paskubėtų leistis žemyn ir sutrumpintų mūsų lazo dienelę.

Tėvynėje šienapiūtės darbai teikdavo tik malonumą, o čia jie didžiausia kankynė. Grebėme išdžiuvusį šienelį ir traukėme į plačius lankų žiedelių svajinančius kvapus. Buvome sotūs, o badas ir sapnuose nesisapnuodavo. Ir tikėjau niekam ant karčio nesėdėdavo.

3. Reikia griežtai atmesti teoriją (skelbiama kai kurių rusų, lenkų, vokiečių ir prancūzų kalbininkų), kad kada nors yra buvusi bendra baltų ir slavų prokalbė. Abi šių dviejų grupių prokalbės išsivystė atskirai ir savarankiškai, tik, būdamos kaimynėmis ilgoką laiką, turėjo padaryti viena kitai tam tikros įtakos. O daug slaviškų žodžių buvo paskolinti ir perimti į lietuvių kalbą, palyginti, visai neseniai, tik paskutiniaisiais šimtmečiais, ir tai jokios artimesnės giminytės kilmės atžvilgiu neįrodo.

4. Yra nemaža bendrybių tarp baltų ir germanų kalbų. Atrodo, kad pačioje pradžioje, tuojau po išsiskyrimo iš indoeuropiečių prokalbės, germanų ir baltų kalbos buvo daug artimesnės viena kitai, kai tuo tarpu slavai gyveno daug arčiau ir turėjo daugiau bendrybių su indo-iranėnais.

5. Lietuvių kalba turi bendrybių ir su senųjų indų kalba (populiariai vadinama sanskritu), bet beveik visos tos bendrybės yra paveldėtos ir išlaikytos iš indoeuropiečių prokalbės. Yra grynai nesupratimas sakyti, kad sanskritas yra beveik lietuvių kalbos motina. Sanskritas yra tik tam tikra prasme "motina" iš jos kilusioms dabartinės kalbos šiaurės Indijoje: hindi, urdu, bengali, gujarati ir t.t. Visoms kitoms indoeuropiečių kalbų grupėms sanskritas yra tik "sesuo".

Maždaug tą patį galima pasakyti ir apie lietuvių kalbos ir lotynų kalbos santykius: panašumai abiejose yra tik paveldėti iš indoeuropiečių prokalbės. O tokie panašūs sakiniai kaip lotynų tres viri jugum trahunt ir lietuvių trys vyrai junga traukia te-

rodo abiejų šių kalbų didelį konservatyvumą ir archaizumą.

6. Lietuvių kalba yra taip pat daugiau ar mažiau gimininga su visomis aukščiau išvardintomis kalbų grupėmis ir kalbomis. Daugiausia yra gimininga su tomis kalbomis, kurios išlaikė senoviškesnes formas.

7. Mums nėra žinoma, iš kur, kelymis iš Europos pasitraukė, atėjo į Europą indoeuropiečių protėviai. Kai kurie archeologai tvirtina, kad jie atėjo iš pietų, t.y. nuo Viduržemio jūros, kiti galvoja, kad jie atkeliavo iš vidurinės-centrinės Azijos (ne iš Indijos), per Uralo kalnus, maždaug 3000-4000 m. pr. Kr. Kalbininkai, deja, čia nieko tiksliau ligi šiol negalėjo pasakyti.

8. Apie 3500-2500 pr. Kr. indoeuropiečių protėviai jau tikrai gyveno maždaug tarp Juodosios jūros, Baltijos jūros ir Reino upės. Iš čia jie paplito į visas puses, taip, kad apie 1500 pr. Kr. jie jau tikrai buvo įsiveržę į šiaurės-vakarų Indiją, Mažąją Aziją ir t.t. Apie 2500 pr. Kr. indoeuropiečių prokalbė pradėjo skilti į atskiras kalbų grupes, kurios davė pradžią dabartiniam kalbų pasiskirstymui. Reikia tuojau pat pridėti, kad nėra tikrai įrodyta, kad ir prieš suskildama indoeuropiečių prokalbė kada nors yra buvusi vienybė; jau ir tuomet buvo skirtumų, tarmių ir pan.

9. Ir baltų prokalbė išsiskyrė iš indoeuropiečių prokalbės apie 2500 pr. Kr. Tada baltai buvo užėmę labai didelius žemės plotus: maždaug nuo kaičio Vyslos kranto ligi Dauguvos, nuo Baltijos jūros ligi maždaug srities į pietų-rytus nuo Maskvos.

10. Apie 500-300 pr. Kr. baltų prokalbė suskilo į vakarų baltus (prūsai ir gal kursiai) ir rytų baltus (lietuviai, latviai, žiemgaliai, sėliai).

11. Apie 800-1000 po Kr. jau pradėjo atsiskirti lietuvių ir latvių kalbos. Prieš 800 po Kr. lietuviai ir latviai dar kalbėjo viena kalba, nors ir tada jau buvo aiškių tarmių skirtumų. (Apskritai, nėra vienodo kriterio nuspręsti, kada termė dar yra termė, o kada termė jau tampa kalba).

MIRĖ POETAS - RAŠYTOJAS JUOZAS PAROJUS

(1917.III. 17. - 1970. I. 2.)

Parojus - Paršelis Juozas, gimęs 1917 m. kovo 17 d. Aukštakalnių vnk. Troškūnų valsč. Panevėžio apskr. Mirė šių metų sausio 2 d. J.A.V. Brooklyne. Pradžios mokslo ėjo Troškūnuose, vidurinį — Anykščiunose, o gimnaziją baigė Panevėžyje. 1939 m. baigė karo mokyklą aspirantu, gaudamas leitenanto laipsnį. Studijavo teisę, bet nebaigė.

Juozas Parojus

12. Taigi, įskaitant ir probaltiškąją erą, lietuvių kalba yra apie 4500 m. "amžiaus".

13. Tačiau nėra jokios abejonės, kad lietuvių kalba yra archaiškiausia, arba senoviščiausia, iš visų gyvų indoeuropiečių kalbų. Dėl daugelio priežasčių, kurios kalbininkams dažnai nėra aiškios, lietuvių kalba išlaikė kai kurias tokias senas formas, tokią seną akcentuacijos sistemą, tokius senus morfologinius, fonologinius ir žodyninius modelius, kad joks rimtas darbas lyginamojoje indoeuropiečių kalbotyroje be lietuvių kalbos neįmanomas.

14. B.t., suomių, lybių ir vengrų kalbos visiškai nepriklauso indoeuropiečių kalbų grupei: jos visos yra giminingos tarpusavyje ir priklauso ugro-finu kalbų šeimai.

Baskų kalba (šiaurinėje Ispanijoje ir kiek pietų Prancūzijoje) yra neaiškios kilmės, kurios niekam dar nepavyko nustatyti.

15. Okupuotoje Lietuvoje Maskva ir jos gauleiteriai dabar labai gudriai stengiasi lietuvių kalbą už empti ant rusiško kurpaliaus: lietuvių kalboje jau priveista rusicizmy — rusų kalbos žodžių, rusiškų darinių, priešingų lietuvių kalbos darybos dėsniams, ir t.t.

Su tremtinių banga pasitraukė į Vokietiją, iš kur 1948 m. emigravo į Kanadą. Montrealyje suorganizavo skautus vyčius. 1957 m. persikėlė į JAV, apsigyvendamas Brooklyno mieste. Išspausdino eilėraščių rinkinius — "Sulaužytos Dienos" 1962 m. ir "Partizanų akys" 1965 m. prozos veikalėliai — "Sveiki Gyvi" 1964, "Į Laisvę, Į Mėnulį" 1968.

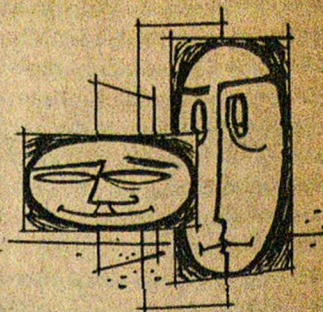
MANO LIETUVA

Ten, kur pavasarį sula teka, Rugpiūtį duona sava, Iš vargo, prakaito ir nieko Pakilo šauni Lietuva.

Ir šiandien šneka tas pats [Nevėžis, Papurtęs vargus nuo pečių — Tik kas išlygins krutinę rėžius, Kurie dar slegia, kuriuos nešiu? ...]

Juozas Parojus.

KREIVI VEIDRODŽIAI

Giving him the tools

13. Kazys Musteikis

PRISIMINIMŲ FRAGMENTAI

Kazys Musteikis buvo Lietuvos kariuomenės generolas ir paskutinis nepriklausomos Lietuvos karo apsaugos ministras. Jis iš arti stebėjo ir dažnai asmeniškai dalyvavo valstybinio Lietuvos gyvenimo užkulisiuose. Savo prisiminimuose jis iškelia ir naują, iki šiol viešai dar neskelbtą duomenį.

Čia spausdinami Kazio Musteikio prisiminimų fragmentai paimiti iš jo knygos, kurią dabar išleidžia Nidos knygų klubas. 1 Ladbroke Gardens, London, W. 11, Great Britain.

Tik pradėjus Prezidentui kalbėti, buvo atnesas pilnas ultimatumo tekstas. Sekantieji du ultimatumo punktai buvo:

2. Sudaryti naują Sovietų Sąjungai priimtina vyriausybę, kuri pajėgtų ir būtų pasiryžusi laiduoti garbingą Sovietų Sąjungos ir Lietuvos savitarpinės pagalbos sutarties įgyvendinimą ir ryžtingai sutrumpinti sutarties priedus.

3. Įleisti naujas sovietų kariuomenės įgulas neribotai skaičiumi į visas svarbesnes Lietuvos vietas, kad būtų patikrintas Sovietų Sąjungos ir Lietuvos savitarpinės pagalbos sutarties vykdymas ir užkirstas kelias tolimesniems provokaciniais veiksams prieš sovietų įgulas Lietuvoje.

Atsakymo laikas: birželio 15 d., 10 val. ryto. Iki to laiko atsakymo negavus, bus laikoma, kad Lietuva atsisako aukščiau pateiktuosius Sovietų Sąjungos reikalavimus vykdyti.

Visi tylėjo. Kalbėti pradėjo Prezidentas. Jis trumpai apžvelgė mūsų santykius su rusais, tik neseniai pasirašytąją savitarpinės pagalbos sutartį ir šį ultimatumą apibūdino, kaip begėdišką rusų kišinąsi į mūsų vidaus reikalus.

Prezidentas sakė, kad jis sutiktų svarstyti tik antrąjį ultimatumo punktą. Sakė: „Būna atsiūkimų, kai didelė valstybė paspaudžia mažąją ir mažoji nusileidžia“. Prezidentas sakė, kad ir mes šiuo atveju galėtume nusileisti ir sudaryti naują vyriausybę, bet priimtina ne rusams, o pirmoje eilėje mums patiems. Trečias punktas esąs aiškus laužymas neseniai pasirašytosios savitarpinės pagalbos sutarties.

Kai dėl pirmojo ultimatumo punkto, tai Skučo ir Povilaičių atidavimas teismui būtų didelis sąžinės apsunkinimas. Jie dirbdami vadovavosi įstatymais ir Prezidento nurodymais. Dabar, atiduodami juos teismui, priimtumėm sau rusų išgalvotąsias šlykščias provokacijas.

Toliau Prezidentas priminė įvykusį Valstybės Gynimo Tarybos posėdį, kuriame buvo nutarta, kad, gresiant iš rusų pusės Lietuvos nepriklausomybei, mes ginklu priešinsimės. „Dabar tas laikas atėjo“, sakė Prezidentas ir pasiūlė ultimatumą atmesti ir gintis.

Po to Prezidentas paprašė pasakyti kitus.

Merkys tylėjo. Bizauskas pradėjo įrodinėti, kad ultimatumą reikia priimti. Jis priminė neseniai įvykusį estų-rusų pasienyje incidentą, kur rusų manevrų metu Estijos pasienyje buvo pačių rusų nukauti du raudonarmiečiai. Rusai apkaltino estus. Estai sutiko, atsiprašė, ir incidentas buvo geruoju likviduotas. Tai ir mums Bizauskas siūlė nusileisti.

Toliau jis siūlė Skučo ir Povilaičių paaukoti valstybės gerovei ir sutikti juos atiduoti teismui, nes, jis sakė, juos teis mūsų teismas, tai ir bausmę lengva pritaikys.

Kai Bizauskas pasakė, kad reikia sutikti Skučą ir Povilaičių atiduoti teismui, tai Prezidentas, labai supykęs, pasako iš kėdės ir, pirštu durdamas į Bizauską, pasakė: „Kai tu būsi mano vietoje, tai galėsi išduoti, aš to nepadarysiu“. Prezidentas atsisėdo. Bizauskas, lyg truputį sumišęs, savo pasakymą baigė siūlymu ultimatumą priimti ir nesipriešinti.

Aš pasakiau, kad visi ultimatumo punktai yra žiaurūs, bet baisiausias yra trečiasis punktas, nes jo priėmimas reikštų visišką Lietuvos okupaciją. Gynimasis būtų sunkus ir aiškus, nebūtų sėkmingas, bet tautos ateitį jis būtų reikšmingas. Šiūliau ultimatumą atmesti ir ginklu priešintis.

Audėnas trumpais bruožais priminė mūsų medžiaginio gyvenimo padarytą pažangą, gražiai klestinčią kooperatyvų veiklą. Sakė, kad karas tą viską sugriautų. Siūlė ultimatumą priimti ir nesipriešinti.

Masilūnas pasisakė už nesipriešinimą, bet siūlė, kad Prezidentas ir vyriausybė turėtų pasitraukti, jog nepatektų į rusų bolševikų rankas.

Kiti ministrai tylėjo. Prezidentas paklausė Vitkausko nuomonės. Vitkauskas atsakė, kad, esant krašto viduje rusų įguloms, gintis būtų neįmanoma. Jis siūlė ultimatumą priimti ir nesipriešinti.

Tada Bizauskas pradėjo pulti Merkį. Jis stebėjosi, kad Merkys iki šiol dar nesusiprato atsisakyti. Merkys tylėjo. Bizauskas karščiuodamasis sakė, kad mes turime labai populiarią žmogų į Maskvą priimti — gen. Raštikį. Jis pasiūlė tuojau iškviešti Raštikį ir jam pavesti sudaryti naują ministrų tarybą. Merkys iš karto tylėjo ir nieko į Bizausko puolimą neatsakė.

Prezidentas sutiko, kad būtų iškviestas Raštikis.

Pundzevičius išskubėjo jo atvežti. Buvo padaryta posėdžio pertrauka. Prezidentas su Merkiu išėjo į Prezidento kabinetą. Kiti ministrai prie salės atvyrų langų kalbėjosi, rūkė. Aš su Vitkausku, kaip nerūkoriai, pasilikome sėdėti savo vietose. Prie mūsų piktas ir susiraukęs priėjo Bizauskas. „Š... lietuviški generolai, nemoka padėties išnaudoti ir atsiųskite Smetonos režimą“. Mes su Vitkausku pasižiūrėjome į vienas kitą ir nieko neatsakėm. Buvo labai keista, kad Ministro pirmininko pavaduotojas tokios kritiškos padėties akivaizdoje galvoja apie atsikratymą režimu.

Prieš 4 val. ryto atvyko Raštikis. Bizauskas buvo išėjęs jo pasitikti. Jie abu kartu įėjo į salę, ir Raštikis atsisėdo šalia Bizausko. Iš savo kabineto grįžo Prezidentas su Merkiu. Posėdis vėl prasidėjo.

Prezidentas suglaustai supažindino Raštikį su ultimatumo turiniu, su atskirų ministrų pasakymais ir paaiškino, kam Raštikis yra kvieistas. Prezidentas sakė, kad jis paveda Raštikiui sudaryti naują vyriausybę. Raštikis neatsisakė, bet suabejojo, ar jo, kaip Vokietijoje baigusio karo akademiją, kandidatūra bus rusams priimtina. Tuojau įsiterpia

Bizauskas. Jis priminė Molotovo priekaištą Merkiui, kad rusams palankaus nusistatymo Kariuomenės vadas buvęs pašalintas iš pareigų. Bizauskas teigė, kad Raštikio kandidatūra bus rusams priimtina. Raštikis sutiko sudaryti naują vyriausybę. Vadinas, nuo šio momento jis dalyvaus posėdyje, kaip būsimosios vyriausybės pirmininkas.

Aš paprasčiau žodžiu. Pakartojęs savo anksčiau pareiškimą, kad ultimatumą reikia atmesti ir gintis, paprasčiau Prezidentui, kad jis leistų pasakyti naujamam Ministrui pirmininkui.

Raštikis atsakė: „Krašte yra įgulos. Gintis būtų neįmanoma. Reikia visus reikalavimus priimti ir nesipriešinti“.

Man pasidarė pikta. Neprašęs žodžio pasakiau: „Anksčiau — duok pinigų, pinigų, o dabar bijom sautuvą pakelti“.

Bizauskas vėl pradėjo karščiuoti ir raginti greičiau ultimatumą priimti, nutraukti tardymo komisijos darbus, tai ir rusai padarys mums naolaidų ir sušvelnins savo reikalavimus. Jokantas kalbėjo labai trumpai. Jis sakė: „Jeigu taip, tai paimekim ir pasipriešinkim“. Vitkauskas, padilinęs sėdimąją kėdę, sakė, kad jis pritars Raštikio nuomonei, jog gynimasis būtų neįmanomas, kai krašte yra įgulos.

Valstybės kontrolierius Šakenis pasakė: „Vis dėlto geriau būtų pasipriešinti“.

Prezidentas griežtai pareiškė, kad jis pirmojo ir trečiojo punkto priimtį nesutinka. Jis atsisėdo ir pasakė, kad išeinąs. Kilo samysis, prašyta, kad pasilikėtų. Prezidentas atsisėdo. Prezidentas sakė, kad jeigu nesipriešinama, tai jis, protesto ženklui, savo pareigas pagal konstituciją perduos Ministrui pirmininkui ir pats išvažiuos pailsėti. Sakė, kad negalės pasilikti krašte, nes tokiu atveju rusai priverstų jį pasirašyti visokių dokumentų ir tuo pačiu subolševikinti Lietuvą.

Naujų pasiūlymų nebuvo. Merkys, visą laiką ne žodžio neprataręs, atsisėdomas rankomis sudavė per kelius ir pasakė: „Aš manau, kad pirmąjį ir antrąjį punktą reikia priimti, o dėl trečiojo — naujam pirmininkui reikia vykdyti Maskvą tartis“.

Taigi mintis dėl pasipriešinimo buvo palaidota. Tada aš pasiūliau nors protestą pareikšti.

Prezidentas: „Būtina“.

Raštikis: „Tas nieko nepadės. Nereikia rusų erzinti jokiais protestais. Mums reikės su jais dirbti, todėl reikia rodyti daugiau nuosirdumo“.

Taip birželio 15 d., 7 val. ryto, buvo baigtas paskutinis Nepriklausomos Lietuvos Ministrų tarybos posėdis.

Jokių balsavimų nebuvo, bet visi dalyviai buvo prašomi pareikšti savo nuomones.

To posėdžio metu išryškėjo:

1. Respublikos Prezidentas naują vyriausybę paveda sudaryti Raštikiui.

2. Su daugumos Ministrų tarybos narių, naujai parinkto Ministro pirmininko ir Kariuomenės vado siūlymu ultimatumą priimti ir nesipriešinti Prezidentas nesutinka.

3. Prezidentas pagal konstituciją savo pareigas paveda eiti Ministrui pirmininkui ir išvyksta užsienin.

Tuoju po to posėdžio Merkys norėjo pirmininko pareigas perduoti Raštikiui. Raštikis nesutiko.

Jis sakė, kad pareigas perims tik tada, kai Ministrų taryba bus sudaryta ir Prezidento patvirtinta. Prezidentas paklausė Merkį: „Kur yra Skučas su Povilaičiais?“

POSEDŽIO DALYVIAI SĖDĖJO:

Duryx iš salės

MASALAITIS RASTIKIS

JOKANTAS	BIZAUSKAS
MASILŪNAS	
TAMOŠAITIS	ŠAKENIS
AUDĖNAS	
VITKAUSKAS	
PUNDZEVIČIUS	
MUSTEIKIS	MERKYS
PREZIDENTAS	

Duryx į Prezidento kabinetą

Merkys: „Pone Prezidente, jie yra saugioje vietoje“.

Prezidentas Merkiui: „Žiūrėk, kad šių žmonių gyvybė nebūtų mums ant sąžinės“.

Prezidentas ir Merkys prašė visus ministrus būti arčiau prezidentūros arba Ministrų tarybos rūmų, kad prireikus galima būtų surasti

Raštikis su Prezidentu kalbėjosi dėl naujos tarybos sudarymo. Girdėjau, kaip Raštikis kalbino Tamošaitį, Jokantą, Vitkauską įeiti į jo sudaromąją vyriausybę. Su Urbšiu ketino susisiekti telefonu. Bizausku buvo numatoma pasiuntinio vieta Vašingtone. Apie 9 val. ryto aš ir Tamošaitis atvykome į Ministrų tarybos rūmus. Netrukus atvyko ir Merkys. Mus pašaukė pas Merkį. Jis visiems ministrams davė po 1.000 dolerių. Apie 10 val. aš vėl grįžau į prezidentūrą. Apie 10 val. buvo gautas iš Maskvos pranešimas, kad Raštikio kandidatūra nepriimtina. Visiems buvo nelauktas smūgis, bet labiausiai Bizausko optimizmui.

Lietuvių Enciklopedijoje ir mūsų spaudoje visur buvo rašoma, kad rusų ultimatumą Lietuvos vyriausybė priėmė.

Lietuvos konstitucijos paragrafas 141 yra tokio turinio:

„Mobilizacija, karą ir taiką sprendžia Respublikos Prezidentas Ministrų tarybos pasiūlymu“.

Šiuo gi konkrečiu atveju Ministrų tarybos dauguma siūlo ultimatumą priimti.

Prezidentas nesutinka. Tai kaip gi — ultimatumas priimtas ar ne?

Tokio klausimo iki šiol dar nespėdė mūsų teisininkai. Jis yra įdomus ne tiek praktiškam reikalui, kiek teoretiškai išaiškinti šiam teisiniui klausimui. Bus daugiau.

Balzekas Museum of Lithuanian Culture

JAU ŠIMTMETIS, KAI
LIETUVIAI GYVENA
ČIKAGOJE

Turimomis žiniomis pirmieji lietuviai: Liuškevičius, Jurgis ir Baltrus Špokevičiai su šeimomis, Čikagoje apsigyveno 1870 metais birželio mėnesį. Tuo būdu, šiemet, birželio mėnesį sukanka 100 metų.

Balzeko Lietuvos kultūros muziejus numato šį mums, lietuviams, istorinį įvykį, atitinkamai paminėti. Todėl, šiuo kreipiamės į visus Čikagoje ir kitur JAV, Kanadoje bei kitur gyvenančius lietuvius, skaitydami šį kreipimąsi jei ne patys, minėtųjų šeimų palikuonys / vaikai, vaikaičiai ar kt. giminės /, tai visi kiti apie juos žinantieji, prašomi suteikti šių žinių: palikuonių pavardę ir vardas, o jeigu pavardė būtų suamerikoninta, tai kaip dabar vadinasi, amžių, tikslų adresą, profesiją ar verslą, šeimyninę būklę / vedęs ar ne? / ir taip pat materialinę būklę; ar tebevejo dar šeimose savo tėvų / lietuvių / kalbą? Turi lietuvišką ar mišrią šeimą ir t.t.

Labai pageidaujama, kad pasiteiraujantieji patys arba apie juos žinantieji / kaip aukščiausia minėta /, atsiųstų šiam muziejui jų arba šeimų narių bei gyvenamųjų vietų / namų, farmų, įmonių / fotografijas ir

kitas čia nepaminėtas, išsamias žinias.

Rašyti prašome lietuvių arba anglų kalbomis. Už suteiktas žinias Balzeko Lietuvos kultūros muziejaus vadovybė iš anksto nuoširdžiai dėkoja.

Muziejaus adresas: Balzekas Museum of Lithuanian Culture, 4012 W. Archer Avenue, Chicago, Ill. 60632. Telefonas: 312 347-2441

BLKM Stanley Balzekas, jr. įsteigėjas ir prezidentas

Marijos vardo mergaičių gimnazijos Čikagoje meno klasės paroda Balzeko Liet. Kultūros muziejuje vyko nuo gegužės mėn. 10 d. iki 31 dienos. Nuotraukoje trys mokinės prie išstatytų eksponatų.

STEIGIAMAS LIETUVIŠKŲ KNYGŲ SKYRIUS

Kanados Tautinė Bibliotekoje

Šiam Skyriui knygos pradėtos rinkti jau pereinamais metais. Yra paaukota L. Enciklopedija, Kvilio "Mūsų Lietuva", Krėvės Raštai, daugumas mūsų išleivijos rašytojų yra atsiuntę savo knygas, leidėjai ir laikraščiai, žurnalų redakcijos pažadėjo jau išleisti ir dar išleisimų knygų, po Iegzemplioriu, žurnalų, laikraščių komplektų.

Knyga trapus mūsų lietuviškosios kultūros žiedas, reikalaujas geros globos. Tos taip reikiamos globos dar nespėjome platesniu mastu suorganizuoti: stokojame pastatų Kultūros Centrams, bibliotekoms, saulėms, skaitykloms, šeštadienišioms, mokykloms ir jų knygnešiams, studentų namams - išlaikant bendruomenės, visuomeninę, kultūrinę, veiklą, dešimčia, šimto metų pirmyn, pirmyn, su skirstę pirminius ir antrinius poreikius ir siekius, bei renkamas aukas, su laiku didesnėse kolonijose turėsime L. Kultūros Centrus. Kanados Tautinė Biblioteka imasi lietuvišką knygą apsaugoti, (kaip gaila, kad KTB ir Archyvo rūmai tebuvo pastatyti 1967 ir didžiai vertingos kan. Saulio, kon. Geručio bibliotekos sulaukė ar nežino, ar liūdnoliki), savo keturiopais kataloginiais sąrašais, siuntinėjamais viso pasaulio didesnėms bibliotekoms, gerai išreklamuoja pačią knygą bei jos autorių; patarnauja bent kur esančiam skaitytojui.

L. Knygų Skyriuje planuojama sutelkti liuanistinius, lietuvių rašytojų, klasikų, Lietuvos bei lietuvių tautos istorijos veikalus: tad jis patarnaus L. Seminarų, L. Kursų studentams, dėstytojams.

Gerbiamieji tautiečiai, rašytojai, spaudos darbuotojai, knygų mylėtojai, prašomi peržiūrėti savo bibliotekas ir paaukoti dalį savo knygų KTB Lietuviškų Knygų Skyriui.

Kokios knygos renkamos:

1. Lietuvių rašytojų, poetų, klasikų ir dabartinių, veikalai,
2. Lituanistiniai, kalbos mokslo, tautosakos veikalai ir rinkiniai lietuvių, tiek svetimų rašytojų;
3. Istorijos, Lietuvos ir li. tautos, tiek lietuvių autorių, nuo pat pirmųjų vadovėlių iki šių dienų m. st. aripsnių, veikalu, tiek svetimųjų bet kada, bet kokia kalba apie L ir Ltautą rašytų knygų;
4. L. žodynai, žemėlapiai, seni ir nauji,
5. L. meno ir tautodailės knygos,
6. Lietuviškų operų, simfonijų, dainių ir kt. lietuvių kompozitorių kūrinių gaidos. Kas sutiktų atrinkti iš Chicagos Jezučių Jaunimo Centre esančiame Muzikologijos esamų gaidų? prof. Žilevičius sutiko ir prašė paaimti dalį gaidų globon Gerbiameji muzikai, muzikos mokytojai, tautiečiai su mašinomis vyksta į Čikagą, prašomi atrinkti iš ten esamų gaidų rinkinių ir atvesti į bet kurią did. Kanados

lietuvių koloniją.

7. Maldaknygės, senosios knygos, s. maldaknygės (gali būti ir blogame stovyje, jei senos).

8. Lietuvių rašytojų veikalai versti į kitas kalbas

9. Lietuvių rašytojų mokslo veikalai ir liet. ir svetimom kalbom.

10. Istorinė medžiaga apie išėivius: senų laikraščių, skelbimų, programų, aprašymų apie išėivius veiklą - ekonominę, socialinę, kultūrinę: apie tremties gyvenimą stovyklose: stov. laikraščiai, net sieniniai, ranka rašyti, kalendoriai, dienoraščiai, programos, įvykių aprašymai ir pan.

Be to yra skiriamos premijos: I - ji \$ 20; II - ji \$ 15; III - ji \$ 10.

Pageidautina, kad knygos būtų gerame stovyje. Knygas rinkis jaunimo organizacijos - ateitininkai ir skautai - gegužės mėn. gale ir birželio pradžioje.

Gerbiamiems aukotojams ir mieliems rinkėjams - bendradarbiams dėkom iš anksto darbams dėkojam iš anksto už lietuviškojo reikalo parėmimą.

Dr. Marija P. Ramunienė
Pirmininke.

Niagaros pusiasalis

APIE TRADICINES MŪSŲ
JONINES

Nežinia kodėl bet lietuviška visuomenė Jonines labai mėgsta. Kas jas berengtų vis tiek visados suvažiuoja spūstis žmonių. Šie žmonės savo atsilankymu tiesiog ilieja naujos gyvybės į šio krašto nepergausiausių lietuvių veiklą ir net gyvenimą. Pasirodo, kad laikas nuo laiko padūti lietuvių minioje yra didelis dalykas. Joninės, atrodo, yra vienintelis parengimas suvaukias lietuvių net iš toliausių kraštų. Tai proga, kada seni draugai turi progos susitikti, nes šale Joninių tai yra turizmo centras ir retas nėra aplankęs šio Niagaros krašto.

Tikslas tų Joninių yra dvejopas: pirmiausia įsigyti lėšų paremti jaunųjų lietuvių - skautų veiklą ir ją paremti nevarganais centais, bet taip kaip reikia, tiek kiek reikia, kad jaunimas negalėtų teisintis, kad negali gerai veikti nes nėra lėšų.

Lėšos yra. Kas metai papildomos. Joninių pelnas atiduodamas iki paskutinio cento skautams. Kad nors vienas centas nenuslystų kur į šalį prižiūri kas met renkama vis nauja Revizijos Komisija. Toks yra visų šio krašto lietuvių pageidavimas ir jie turi

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAME TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

Kapitalas virš trijų su puse milijonų dolerių

MOKA

5½% už depositus
6% už sėrus (numatoma)
7% už 1 m. term. dep.
7¼% už 2 m. term. dep.

IMA

8% už mortgicijus

8% už asm. paskolas

ASM. PASKOLAS duodame iki \$5.000 ir MORTGICIJUS pagal valdžios nustatytą normą -- 66% ikainuoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupu dydyje, bet nedaugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5.000.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).

BUSTINĖ: Lietuvių Namai -- 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. Telefonas LE 2-8723

PASIKALBĖJIMAS TRAUKINYJE

Reportažas iš Toronto

Vienas iš dviejų greta sėdinčių vyrų skaito lietuvišką laikraštį. Kitas, tuo tarpu, žvilgsniu bėginėja vagono pakraščiuose esančiais skelbimais-reklamomis. Traukinys skubėdamas vos apšviestu požemiu įbėgą gerai apšviestas stotis ir išleidęs, ar pasipildęs keleiviais, tęsia kelionę.

Laikraštį skaitęs vyras staugia pakelia galvą ir atsigrięs į savo bendrakeleivį sako, kad šia žinute jis tiesiog nenorį tikėti. Čia esą rašoma, kad iš Toronto Apylinkės pirminkės pareigų pasitraukusi Laima Švėgždaitė ir valdyboje buvęs Paškovičius. Ju vieton įėję pirminku Skrinškas, o pavaduotoju kun. Ažubalis. Kiek jis pažįstas panelę Švėgždaitę, ji esanti viena iš darbščiausių ir gražiausių mūsų kolonijose merginų. Nežiūrint jos neseniai palaidoto tėvelio ir universiteto studijų, ji, išrinkta, sumaniai vadovavo Toronto Apylinkei. Jai pavadant Vasario 16 minėjimą, programa buvo viena iš puikiausių. Dėl to minėjimas paskelbtas svečias kalbėtojas, buvęs Kanados premjeras Diefenbakeris, tarp kitko pasakęs, kad turint tokius asmenis kaip Švėgždaitė, netolimoje ateityje galime tikėtis ir savųjų parlamentarų. Paigdamas savąj nusistebėjimą, laikraštį skaitęs vyras prieina išvados, kad pa-

vasario egzaminai ir pasunkėję pamokos, greičiausia, priverstė uoliają mergaitę pasitraukti iš visuomeninio darbo.

Antrasis, paėmęs laikraštį, žvilgsniu permeta komentuojamą žinutę. Gražindamas kaimynui laikraštį jis sako, kad Laimos studijos čia neturėjusios nieko bendro. Ten buvę kompliktesnės problemos, kurios priverstė ją pasitraukti. Viena iš svarbiausių mergaitės pasitraukimo priežasčių buvęs laisvės paminklas lietuviškos, Port Credit kapinėse. To paminklo statybai buvo numatyta \$10.000. Vadovaujantis tėvynės laisvimo mintim, pradžioje buvo lengvai sutelkta \$6.000. Bet su progresuojančia statyba paaiškėjo, kad paminklas neturi jokios laisvės idėjos; jis daugiau primena kar tuves vaizduojantį omentinį bunkerį. Visuomenei nusivylus abejotinos reikšmės projektui ir pasunkėjus lėšų rinkimui, statybos iniciatoriai pradėjo finansinį spaudimą organizacijų vadovybėm. Šiuo atveju daugiau ar mažiau buvo paliesyta ir Apylinkės valdyba. Ten esantiems jaunosios kartos atstovams Švėgždaitė, Paškovičius; jiems vadovaujantis laisvu apsisprendimu, tapo nesuprantamas kad ir teigiamas iš šalies ateinąs spaudimas. Dėl to jie, neieškodami kitokio pasirinkimo, padarė savo sprendimą ir pa-

prasčiausiai pasitraukė.

Tai klausydamas laikraštį skaitęs vyras įsiterpia ir sako, kad tas visas reikalas jam savotiškai primena aną sekmadienį, pamaldų metu išklaustą T. Placido pamokslą. Tas gabus žodžio meistras pamoksle nusiškesdamas mažėjančiu dėmesiu kunigų luomui, labai vaizdžiai iškėlė tikrąją dvasininko reikšmę religiniame gyvenime. Apibūdindamas dabartinę padėtį ir kas kart didėjančių žmonių pasyvumą kunigų atžvilgiu tas pasigėrėtinas pamokslininkas iš esmės perdavė tikrąją dvasiškio paskirtį. Eidamas prie tiesioginio dvasininko pašaukimo, Prinsikėlimo parapijos klebonas ypatingai pabrėžė, kad pirklyba kaip tokia ir visoki kitoki su bizniu susiję reikalai neturėtų rasti net mažiausią vietą bažnytinėje aplinkoje. Anot pamokslininko Placido nuosaikiai perduotų minčių, finansinės transakcijos, tuo labiau jeigu jos išeina iš religijos rėmų, visai neturėtų užimti ir taip ribotą pajėgumą turinčių kunigo rankų. Visi tokie piniginiai reikalai turėtų būti palikti išimtinai pasauliečių rūpesčiui.

S. PRANCKŪNAS

Vienintelė, Kanados valdžioje registruota lietuviška natūralaus gydymo sveikatos klinika. Mediciniskasis pooperacinis gydymas. Psichologinė terapija. Masažas. Elektronika, raudoni ir ultravioletiniai spinduliai. Terminė ir garų terapija. Fiziniai gydymai: judesiai, -- hydro terapija. Dr. B. Naujalis, R.M. Ps.D., N.P., R.N.A. Natūralaus gydymo specialistas. 460 Roncesvalles Ave. Toronto, Ont. LE3-8008.

v. vilkaičio nuotrauka.

Vienintelė lietuvių kapela Australijos LB Sydney apylinkeje. Iš kairės: A. Dulinskas, K. Kazokas, A. Sankauskas ir A. Laurinaitis.

pilną teisę to pageidauti: daugiausia skautams jie ir suaukoja. Vienkartinė auka - šimtas dolerių čia nėra didelė naujiena.

Tas viskas įgalina mūsų skautus veikti gerai ir jėveiklia puikiai. Praeitais metais jų eilė kiek sumžėjo, nes vyresni išsisklaidė po mokyklas, bet auga gražus prieauglis ir reikia laukti ta veikla vėl sustiprės.

Šalia ekonominių reikalų eina kultūriniai ir tai bene svarbiausia. Joninės duoda progos išjudinti lietuvių veiklą, ją sustiprinti ir išnešti toli už kasdieninės veiklos ribų.

Nėra tokio didesnio meno

vienetoni Amerikoje nei Kanadoje, kuris nėra turėjęs progos pasirodyti mūsų Joninėse. Pernai programą atliko visi trys svarbiausi Hamiltono meno vienetai, šiemet yra laukiamas visas veikiantis Londono jaunimas, Hamiltono lietuvių choras ir dar taria masi su kitų vietovių meno vienetais.

Pernai įvyko dvi parodos: liaudies dirbinių ir lietuviškų vaizdų bei veidų paroda. Skamba kukliai, bet vistiek buvo išstatyta apie 50 aliejinių paveikslų bei portretų ir visa tai, savaitme aišku, rodo ir šio krašto lietuvių pastangas žengti mūsų tautos kultūriniu keliu kaip galima ge-

riau. Ir šiemet Joninės bus paruoštos gerai ir patraukliai ne vien tik jaunimui, bet ir senimui, kuris būtinai ką nors įdomesnio suras šią parangime, o ne vien tik programą ir šokius.

Šiemet Joninės įvyksta birželio 27 dieną St. Catharinėje, todėl aukos skautams ir jų loterijai bus pradėtos rinkinė užilgo. Maloniai prašoma jaunimo veiklos rėmėjų ir šiemet pagalvoti apie gerą auką parėmimui mūsų skautų veiklos už ką iš anksto tariama nuoširdus lietuviškas ačiū.

Joninių rengėjai
Skautų Rėmėjų Valdyba

Prof. dr. A. RAMŪNO, Ottawos Universiteto Lyginamosios Pedagogikos Centro direktoriaus ir Pedagoginių Mokslų Fakulteto vicedekano, nauji veikalai:

DEVELOPMENT OF THE WHOLE MAN THROUGH PHYSICAL EDUCATION

Išleido Ottawos universitetas, 435 psl. Įvada, parašė Avery Brundage, tarptautinio olimpinio komiteto pirminkas. Prof. J. Maritain pareiškė apie šį darbą: "Tai galutinis klausimo nušvietimas".

DIALOGUE ENTRE ROME ET MOSCOU

Ekumeninis žvilgsnis į Rusijos ir Europos santykius: praeitį, dabartį ir ateitį. Įvada parosė kardinolas Koenig. Išleido Ottawos Universitetas.

IŠ SUTEMY Į AUŠRĄ

Jame iškeltos naujos mintys apie žmogų, tautą ir žmonių kosminiam amžiui auštant. Veikalai gaunami A.V. parap. Kioskoje, 1465 De Seve St., Montreal 205, P. Q.

HAMILTON

Geriausie taupyti ir skolintis tik Hamiltono lietuvių

KREDITO KOOPERATYVE "TALKA"

21 Main Street East, Room 203, tel. 528-0511.

Nemokamas gyvybės ir asm. paskolų draudimas
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas
Parduodame American Travelers čekius ir money orderius
Užtikrintas indėlių saugumas
Kapitalas virš \$1,850,000.00

MOKAME UŽ:

Depozitus	5%
Sėrus	6½%
Už vieny metų indėlius	8%
SKOLINAME:	
Asmenines paskolas iš	10%
Nekiln. turto paskolas iš	9%

Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

SLA 72 kuopos tradicinė gegužinė įvyksta š. m. liepos 12 d. A. Padolskio sodyboje, Paris, Ont.

Šiais metais kuopa yra užsimojusi praveisti loteriją ir iš gauto pelno paskirti \$100 dolerių Kanados Lietuvių Fondui.

Loteriją medžiaginiai jau parėmė: P. ir D. Dauginai iš St. Catharines, paaukodami vertingą rankoje nešiojamą radio. Iš Hamiltono, VI. Bagdonas ir St. Filipavičius rankinį laikrodį, pinigines premijas paaukavo Cherry-Beach Motel savininkai p.p. Venclovai, Ig. Varnas ir A. Kauspėdas.

Prašome pagal išgailes paremti platinamą loteriją, kad galėtumėm sukelti numatytas lėšas Kanados Lietuvių Fondui.

SLA 72 k. Valdyba

Ottawa, Ont.

Gegužės 16 dieną lietuvišką šeimą sukūrė Danutė Vilčinskaitė ir Jonas Kiškis. Vestuvės praėjo giminaičių ir jaunimo tarpe tikrai lietuviškoje nuotaikoje.

Abu jaunieji studijuoja mediciną, kurią Jonas jau baigia. Šiuo laiku atlieka praktiką ligoninėse.

Abudu rekartą dalyvavo lietuviškų parengimų programų išpildymuose, o Danutė buvo lietuvių studentų būrelio sekretorė.

Otavos lietuviai džiaugiasi jų pasiryžimais, linki jiems sėkmės ir tikisi ir toliau juos turėti savo tarpe. Dalyvis

MONTREAL

AUSROS VARTŲ PARAPIJA

Ši penktadienį 6.30 val. vak. bus pirmojo mėnesio penktadienio pirminio pamaldos ir po valandai šv. Mišios.

Parapijos choras yra pasiruošęs Juozo Naujalo "Malda už Tėvynę", kurią giedos pirmąjį kartą šį sekmadienį.

Mirė Ona Naikelienė, kuri palaidota per A.V. parapiją.

Mirė Stasys Kuzaitis 51 m. amž. ir Petras Zabiela apie 70 metų amž.

VASAROS STOVYKLA

Montrealio skautai-ės stovyklaus nuo liepos 23 d. iki rugpjūčio 9 d. Visi kviečiami registruotis pas vienietų vadovus arba pas V. Piečaitį: 366-7041, A. Baršauskienę: 365-

PRANESAMA APIE NAUJĄ GYDOMĄJĄ MEDŽIAGĄ

sutraukiančią hemorojus

Tai yra ypatinga gydomoji medžiaga, išrodžiusi galia sutraukti hemorojus ir pataisyti sugadintus audinius.

Pagarbės tyrimų institutas atrado ne paprastą gydomąją medžiagą, sugebančią sutraukti hemorojus be skausmo. Ji per keletas minutes sumažina niežėjimą ir nepatogumus bei pagerina uždegimo pažeistų audinių gijimą.

Visais tyrimo atvejais švelnėjant skausmams išvykdo hemorojų susitraukimas.

Tačiau visų svarbiausia - rezultatai būdavo toki nuostabūs, kad pagerėjimas tesdavosi daugelį mėnesių.

To buvo pasiekta naudojant gydomąją medžiagą (Bio-Dyne), kuri greitai padeda užgyti pažeistoms celėms ir sukuria naujų audinių augimą.

Dabar Bio-Dyne galima gauti tepalo bei lazdelės formose "Preparation H" vardu. Prašykite visose vaistinėse. Pini-gai bus gražinti jei nebūsate patenkinti.

Pernai metų stovyklautoja Gintarė Jurkute.

3339, D. Blauzdžiūnaitė: 365-3397.

Šios stovyklos metu yra planuojama Atlanto ir Kanados rajonų vadovų mokykla -

taigi bus svečių ir iš tolimesnių vietovių ir tuo pačiu patyrusių vadovų.

Dalyvaukim skaitlingai.

Tutininkai

LIETUVIŠKAS PUSVALANDIS GIRDIMAS KAS TREČIADIENĮ PER **CEMB** STOTI BANGA 1410, 11.00 VALANDA VAKARO
1053 Albanelle Cr., Duvernay, Mtl. P.Q. TEL. 665-8834. Programos vedėjas L. Stankevičius

MIKE'S TEXACO SERVICE STATION
601 St. John Road TEL. 695-3883
POINTE CLAIRE, QUE. (M. RUTKAUSKO)
• Atliekame prabėgimo ir kapitalinio auto-mašinų arbus.
• Taip pat patarnavimas gazolinu, alyva, padangomis ir kt.
• Tikrai keliolika minučių iš Montrealio greitkelio Nr.40 arba Nr. 20. Atvažiuo neapsiriksiti!

Lafleur Radio Taxi SKAMBINKITE iš visų vietų LaSalleje. TEL. 366-8300
Savininkas Alfonsas Viskantas.
SPECIALIOS KAINOS:
• Krikščionims, vestuvėms ir laidotuviams. -- visos 24 valandos.
• tolimesnes užmiesčio ir kito miesto vietovės.

LaSalle Auto Specialist Reg'd. TEL. garažo 366-0500 namų 366-4205
TAISAU IR DAŽAU AUTO-MAŠINAS.
7717 RUE GEORGE LASALLE, P.Q. SAV. J. DESROCHERS.
(Priešais NL redakciją)

Universal Cleaners & Tailors
B. KIRSTUKAS
TEL. 769-2941
239 FOURTH AVENUE (at Wellington St.)
Valau ir taisau vyriškus ir moteriškus drabužius. Siuvu naujus, pagal užsakymus, vyriškus paltus, kostiumus ir kelnes. Aukštos kokybės medžiagos.

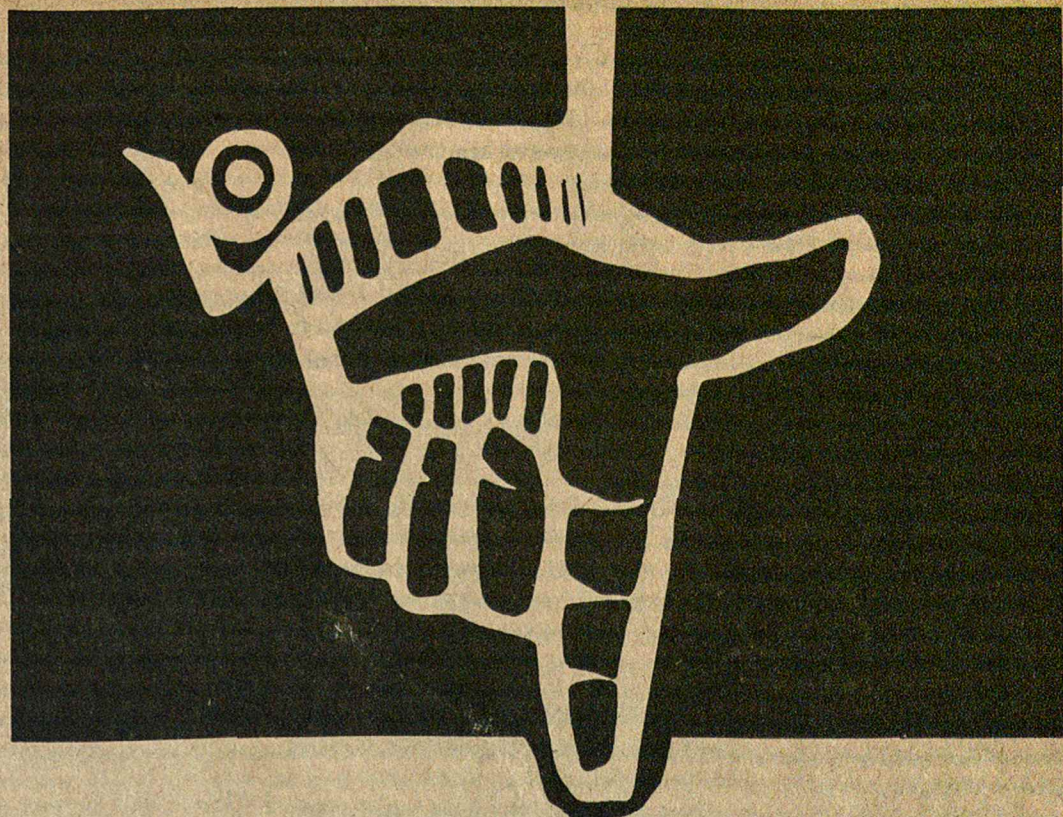
Windsor
DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.
1205 CHURCH AVENUE, VERDUN, P.Q.
Tel. 768-6679.
Windsor yra moderni valykla turinti 20 metų patirtį šiam darbe. Turinti naujai įrengtą moderniausią drabužių apsaugą (storage) ir greitą patarnavimą.
Savininkai: A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus.

Baltic Woodwork Co. TEL. 366-3884
K. KIAUSAS ir J. SIAUCIULIS
547 Lafleur Ave., LaSalle (650) P.Q.
Daromos įvairios durys, langai, virtuvės kabinetai ir kiti įvairūs medžio dirbiniai.

BELLAZZI-LAMY INC. TEL. 366-6941
BOIS DE CONSTRUCTION BUILDING MATERIALS
7682 BLVD. CHAMPLAIN coin 61ème Ave., LaSalle
ĮVAIRI MEDŽIO STATYBINE MEDŽIAGA: Durys, langų rėmai, Izoliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris, cemento, B.P. išdirbiniai, cementas ir kt.

KELEIVIS
336 Broadway, So. Boston, Mass. 02127 USA.
Jis, esate girdeję, kad tai laikraštis, kuris jau eina 62-čius metus. Jį vienį giria, kiti peikia, bet visi jį mėgsta skaityti. Kodėl?
Todėl, kad jis niekam nepataikauja ir nesibijo teisybės rašyti. Teisingomis žiniomis iš visur (daug rašo ir apie dabartinį Lietuvos gyvenimą) laikraštis per 61 metus pelnė gerą vardą ir pasitikejimą.
Keleivis duoda ir teisingų patarimų, jame rasite gražių apsakymų bei eilėraščių. Jis turi ir moterų skyrių. Prenumerata \$5.00.
Jau galima gauti --- 1970 --- metų Keleivio Kalendorių. --- Kaina \$1.00.

SEJA
Tautinės, demokratinės minties mėnesinis lietuvių laikraštis. Leidžia Varpininkų leidinių fondas.
Redaktoriaus Grožvydas Lozauskas.
Administracijos adresas: Juozas Urbelis 1649 N. Broadway, Melrose Park, Ill. 60160 USA.
Prenumerata: JAV ir kitur \$5.00 metams.

Užpildyk šį kuponą tuojau pat!
Sveikatos draudimas bus netrukus įvestas Quebec'e

Mūsų provincijoje netrukus bus įvestas sveikatos draudimas (L'Assurance - Maladie). Ar jūs pats ir jūsų šeimos nariai jau užsiregistravote Sveikatos draudimo komisijai?

Jei negrąžinate dar jums pasiūstos registracijos kortelės, tuč tuojau pasiųskite ją mums užpildę joje reikalaujamas žinias. Jeigu tokios kortelės negavote, užpildykite apačioje spausdinamą anketą, iškirpkite ją, ir tuojau siųskite šiuo adresu:

Régie dr l'assurance-maladie du Québec
Centre d'inscription
Casier postal 6600
Québec 2, Qué.

PLEASE SEND REGISTRATION FORM FOR QUÉBEC HEALTH INSURANCE
PLEASE PRINT
FAMILY NAME
1
FIRST NAME
DATE OF BIRTH DAY MONTH YEAR
ADDRESS NO. STREET APARTMENT NO.
2
MUNICIPALITY POSTAL ZONE OR COUNTY
RÉGIE DE L'ASSURANCE - MALADIE DU QUÉBEC

HIGHLAND AUTO BODY

Lafleur Ave. LASALLE Tel. Buss. 366-7281
Savininkai: V. Sušinskas 389-0571 ir J. Zavys 365-3252

Lietuviams nuolaida.

- Atliekami mechaniniai darbai
- Išores taisymas ir dažymas
- Dunlop padangos ir baterijos

LaSalle DART CORONET CHARGER DODGE CHRYSLER CAMION DODGE
AUTOMOBILE INC. 7635, BOUL. LASALLE LASALLE, QUÉBEC TEL. 366-7818
LAURENT DAIGNEAULT Président

Jetté & Frère Ltée Plumbing & Heating kontraktoriai
140 - 2e AVENUE LASALLE 366-0330
• Šildymo ir vandentiekio taisymai ir nauji įrenginiai
• Gazinių priemonių pardavimas ir įrengimai
• Apkainavimas nemokamas

Tony's Photo Studio - PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTYNOS SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS ĮVAIRIOS PROGOS
1920 FRONTENAC ST. - MONTREAL, P.Q. TEL. 525-8971.
T. Laurinaitis

A.B.C. PARCEL SERVICE
3891 ST. LAWRENCE BLVD. MONTREAL, QUE., CANADA TEL. 844-9098
KALMAITIS JUOZAS KAUNAS

- A.B.C. Parcel service patarnauja gerbiams lietuviams klientams jau 17 metų ir ryžtasi tai daryti dar daugelį metų ateityje.
- A.B.C. yra vienintelė bendrovė Montrealyje, kuri turi visus leidimus ir teisę pati išrinkti mokesčius bei siųsti siuntinius tiesiai iš Montrealio.
- Mes turime pilną pasirinkimą įvairiausių medžiagų, tinkamų siuntoms, ir duodame dideles nuolaidas angliškoms medžiagoms (joms maitas yra tikrai \$1.00 - vienas doleris - už jardą), už apsiuštus nuolaida iki 50%
- Parduodame taip pat specialius pažymėjimus (certificates), už kuriuos galima pirkti prekes dolerinėse krautuose Lietuvoje.
- Skubėkite mus aplankyti arba skambinkite mums, kad galėtumėte gauti visą informaciją apie tai, ką geriausia šiuo metu siųsti Lietuvon.

A.B.C.

MONTEALIS

DEPORTACIJŲ MINĖJIMAS

Jungtinis pabaltiečių birželio mėnesio deportacijų į Šibirą minėjimas šiais metais įvyks sekančia tvarka:

Birželio mėn. 11 d., ketvirtadienį, 7 val. 30 min. bendras koncertas erdvoje Montreal West miesto salėje, 50 West-minster South.

Programoje:

7 val. 30 min. vainiko padėjimas prie Nežinomo kareivio paminklo priešais Montreal City Hall.

7 val. 45 min. koncertas: Įžanginis žodis - Estų pirm. Moldre, trumpa paskaita - prof. dr. M. Puhvel, Lietuvių meninę dalį išpildė "Gintaro" ansamblis, vadovaujamas Z. Lapino, Estų - jaunimo choras vedamas O. Avarmaa, Latvių vyrų choras "Junda" vedamas D. Vitolds. Baigiamasis žodis - latvių pirm. G. Sukse.

Birželio mėn. 14 d., sekmadienį 11 val. pamaldos Aušros ir Šv. Kazimiero parap. bažnyčiose.

Birželio mėn. 15 d., pirmadienį, 9 val. vakaro radijo pusvalandis per CKVL-FM radijo stotį, bangą 96.9.

Visi kviečiami skaitlingai atsilankyti į koncertą, kuris bus įdomus ir gero meninio lygio. Daug vietos mašinų pastatymui. Privažiavimas Sherbrooke West, Maissonneuve Blvd., Upper Lachine Rd. ir No. 2 Highway. Kadangi praeityje tų minėjimų ruošimas savaitgaliais neturėjo pasisekimo, tai šiais metais tai bandoma padaryti šioje mis dienomis.

KLB MONTREALIO SEIMELIO PREZIDIUMAS

KLB SOLIDARUMO MOKESČIO VAJAUS REIKALU

Kiekvienas KLB narys turi jausti savo tautinę pareigą ir neraginant kartą į metus susimokėti solidarumo mokesį 2-ju dolerių sumoje.

Tuo paremiant platų ir šakotą KLB organizacijos darbą, svarbiausią Lietuvybės išlaikimą šiame krašte.

Malonūs Montrealio Lietuvių, nebūkim paskutiniai tarp kitų KLB apylinkių.

Įrodykite kad esame pajėgūs ir pilnai suprantame savo bendruomeninę pareigą. Atlikim ją noriai ir savanoriškai, patys sau.

Neperseniausiai daugelis iš Tamstų gavote KLB Montrealio Seimelio Prezidiumo biuletenį su juo kartu ir solidarumo mokesčio pareiškimą. Prašom atkreipti malonų dėmesį ir visi

LITAS

Montrealio Lietuvių Kredito Unija

IŠ EINAMŲJŲ SĄSKAITŲ "LITE"

ČEKIAI VELTUI

"Litas" ne tik nieko neskaito už Tamstų išrašytus čekius iš einamųjų sąskaitų, bet dar už jas moka 5% palūkanų ir apmokėtus čekius kas mėnesį grąžina paštu.

***** MOKĖKITE VISAS SAVO

SĄSKAITAS "LITO" ČEKIAIS.

"LITO" jaunųjų narių ekskursija šiemet įvyks į Granby Zoologijos sodą. Amžius nuo 6 iki 16 metų. Užsiregistruoti iki birželio mėn. 10 d. Išvykstama autobusais nuo abiejų "Lito" skyrių 9 val. 15 min. ryto ir grįžtama į tas pačias vietas 3 val. po pietų. Vykti gali ir dabar naujai įstoje jaunieji nariai.

Pr. R.

kas esate "Lito" nariai užpildykite juos ir pasiųskite nurodant adresą, arba, būnant "Lite", atneškite jį. "Litas" mielai pataršaus atlikti nesunkią tautinę pareigą.

Kas nesate "Lito" nariai prašom asmeniškai ar paštu kreiptis į Seimelio Prezidiumo išdalininką, adresu: J. Šiaučius, 6897 Mazarin st., Montreal, 205, tel. 767-2781.

Praeitame pranešime spaudoj buvo paminėti 69 asmenys, kurie per 6 metus (nuo 1964) per "Litą" pastoviai mokėjo solidarumo mokesį, duodami pagrindą visam Montrealio Seimelio Prezidiumo veikimui. Jiems visiems didelis lietuviškas ačiū ir pagarba, nes jie savo tautinę pareigą atliko ir atlieka tyliai ir kantriai.

Bet ar tik tai jie vieni privalo nešti visą Montrealio Lietuviškosios Bendruomenės naštą? Ta pareiga priklauso visiems, be išimties visiems kas tik tai laiko save lietuviškos bendruomenės nariu.

Malonų pažymėti, kad į skelbiamą KLB solidarumo mokesčio vajaus eilės iki šiol naujai įsijungė šie asmenys:

S. Naginionis, J. Pawlovsky, E. Kardelienė, O. Bieliūnaitė, S. Umbrasas, J. Jūrenas, V. Stankūnas, J. Araminas, V. Balčiūnaitė, E. Navikienienė, S. Donaitis, K. Purvinskaitė, J. Strelie, K. J. Montvydas, V. Valka, A. Kudžma, B. Jungmeisteris, P. Juodelis, V. Koskus ir J. Dalmotas. Visi jie sutiko solidarumo mokesį mokėti per "Litą". P. Klezas, J. Malciu ir E. Stehr įmokėjo atskirai. Naujai 23-ieso 92. Visiems atlikusiems savo tautinę pareigą maloniai dėko-

Jame. Lauklame ir daugiau.

J. ŠIAUČIUS
KLB Montrealio Seimelio Prezidiumo Išdalininkas.

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJA

Gegužės mėn. 23 d., parapijos salėje p.p. M. ir J. Kleizams buvo suruošta puota, jų 25 metų vedybinio gyvenimo paminėti. Šio subuvimo organizatorės buvo solizantų dukrelės June ir Linda bei p. Kleizienės sesutė Julie Gargasienė.

Vakaro programą pravedė p. J. Gargasienė pakviesdama pirmiausia kalbėti solizantų dukrelę June. Ji trumpai, gražiais žodžiais, apibūdino savo tėvelius ir jų tėvišką gerumą ir nuoširdžiai dėkojo visiems puotos dalyviams už tokį gausų atsilankymą. Buvo 300 svečių.

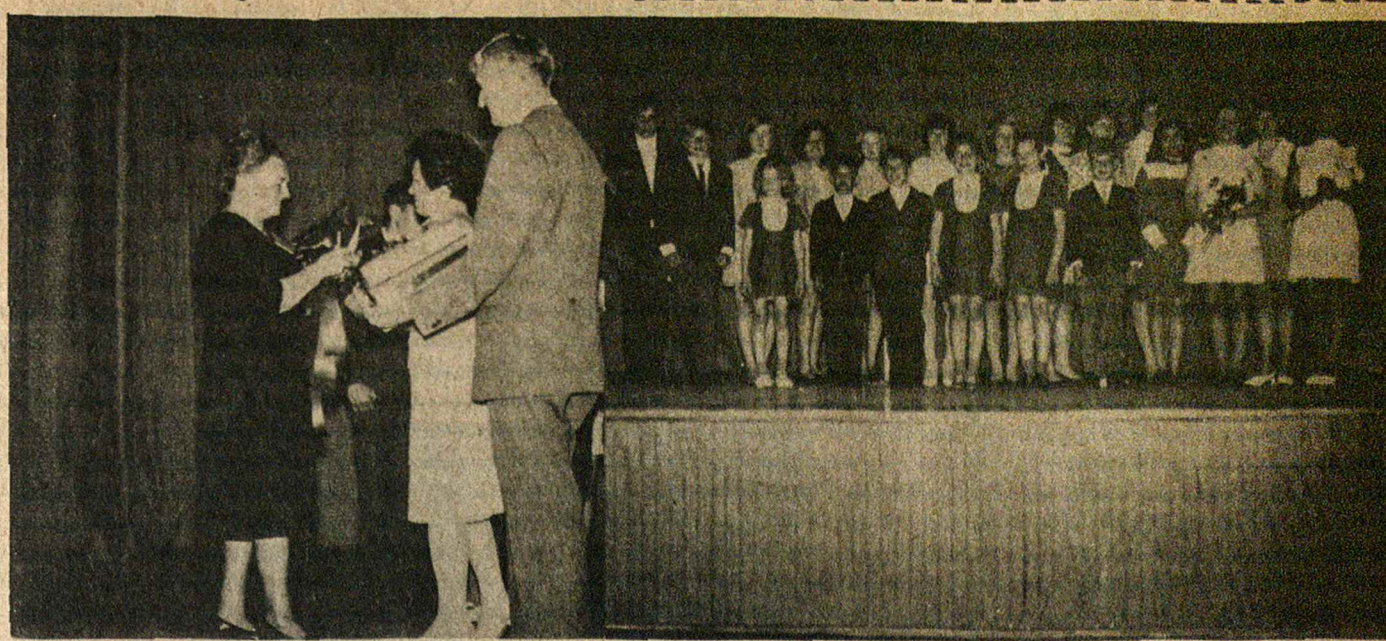
Po to solizantus sveikino brolis Albertas Kleiza, Šv. Onos d-jos p-kė M. Gruckūnienė, Šv. Elzbietos d-jos p-kė O. Kreivienė ir Kleizų būsimasis žentas Mr. John Sado. Vėliau klebonas F. Jucevičius sukalbėjo maldą ir po to prasiėdė vaisės. Šiose vaisėse dalyvavo ir solizantų giminės iš Ontario provincijos Mrs. Amilia Ragaisas - solizantės sesutė iš Toronto, Mr. & Mrs. Robert Wright iš Fort Erie, Mr. & Mrs. Charles Daukas iš Oakville ir kiti.

Solizantai buvo apdovanoti gražiomis ir vertingomis dovanomis bei pinigine \$1000 dovana.

Kaip jau yra nutarta, šiemet nebus tokio bazaro, kokie būdavo anksčiau. Kaip papras-

Elzbietos Kardelienės MUZIKOS STUDIJOS

DVIDEŠIMTIES METŲ SUKAKTIES KONCERTAS birželio mėn. 13 d. 6 val. p.p. Aušros Vartų parap. salėje.

Po praėjusių metų koncerto, sveikina mokinių tėvai N. Gudienė ir P. Adamonis ir dešinėje - mokiniai.

*** **

tai, kiekvienais metais, taip ir šiemet turėsime loteriją. Ji skirsis nuo pereitų tuo, jog vietoje anksčiau buvusio 10 laimėjimų, šiemet turėsime 50 laimėjimų. Tad tikimės ir daugiau išplatinti biuletenų knygelių. Neužilgobus išsiuntinėti visiems parapijiečiams po bilietų knygėlę, su klebono bei parap. k-to narių laiškais.

Bilietų knygėlėje, dėl vietos stokos, bus įrašyta tik 10 laimėjimų. Pagal galimybes stengsimės per spaudą visus parap. supažindinti ir su kitomis 40 dovanų, kurios bus tikrai vertingos ir savo gaisamu pralinks anksčiau buvusias metines rudenio loterijas.

Parapijos k-tas prašo parapijiečių, tie kurie galėtų gauti dovanų iš savo darbovietės, mūsų metinei rudenio

loterijai, kreipkitės į kleboną ar parap. k-to pirmininką, tel. 351-2199, kurie su mielu noru jus aptūpins rekomendaciniu laišku.

Lapkričio mėn. 11-12 dienomis - vakarais, turėsime parapijos salėje Pingo. Lapkričio 14 d., šeštadienį, taip pat parap. salėje bus didžiulė vakarienė. Vakarienės metu įvyks metinės rudenio loterijos laimėjimų trauktimas.

Liepos mėn. 12 d., mūsų parap. k-tas ruošia gegužinės piktiką, gražiam p. Vekterio ūkyje - vasarvietėje prie Mascouche.

Suvalkiėtis

KAS Į JONINES ?

Š. m. birželio mėn. 27 d. F. Skrubio vasarvietėje bus Joninių laužas ir šokių platformos atidarymas. Vykstama ir autobusais ir prašome registruotis iki birželio 15 d. Tel: 637-9229; 366-1673; 389-0571. Kaina \$2.00.

L. K. Mindaugo Šaulių Kuopa.

ŽVEJŲ IŠVYKA

Domina dienos savaitgalį - Montrealeio lietuvių žvejų klubas "Nida" suruošė žvejybos išvyką į Baskatong'o ežerą. Dalyvavo virš dvidešimties lietuvių.

Tačiau lietingam orui ir dar per aukštam vandeniui esant, ryškesnių rezultatų nepastebta.

J. Š.

LAURINAITIS JUOZAS

Tel. 524-0209.

DĖMESIO, DĖMESIO! Parduoju alų po \$3.90 už case, visų rūšių minkštą gerimą po \$2.00 už case, Varškę 5% sv. už \$2.10. Pigiausiomis kainomis šviežias ir rūkytas dešras ir kitus produktus. Atvykite patys į krautuvę - 1918 Frontenac St. (Prie pat METRO).

LILY HOSIERY MFG CO.

NYLON HOSIERY, LINGERIE & MEN'S UNDERWEAR

- Nailoninis trikotžas, moteriška ir vyriška apatinė apranga.
- Savininkai iš Kauno ir laisvai kalba lietuviškai.

J. WISGARDISKY (WIS) *** ** /800 HUTCHISON ST MONTREAL, QUE.

W. LAPENAT

General Construction Reg'd.
89 Orchard Street LaSalle, Que.

Įvairi industrinė, komercinė ir rezidencinė statyba. Duodame įvairius patarimus, įkainavimus, be jokio atlyginimo. Darbas atliekamas sąžiningai ir prieinama kaina. Tel. 366-6237.

APSIDRAUSK!

ADAMONIS INSURANCE AGENCY, INC.
GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ
3907 A Rosemont Blvd.

TEL: Off.: 722-3545; Res. 256-5355
S-tos "Lite" nr. 752D

P. ADAMONIS

Chartered Insurance Broker
Su teise dirbti Quebec'o ir Ontario
PROVINCIOSE

Sekr. M. Arlauskaitė, tel. 722-3986.

DR. A. S. POPIERAITIS

B. A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., F.R.C.S. (C.)

CHIRURGINĖ PRAKTIKA

KREIPTIS Tel. 931-3275

SEAFORTH MEDICAL BUILDING

3550 Cote Des Neiges Rd., Suite 720.

Dr. E. ANDRUKAITIS

832 St. Joseph Blvd. E.
(kampos St. André),
TEL. 522-7236.

Dr. J. MALIŠKA

Dantų gydytojas

1440 St. CATHERINE Street W.,
Room 600
Tel: 866-8235, namu 488-8528.

DR. A. O. JAUGELIENĖ

Dantų gydytoja

1410 Guy St. pirmas aukštas
11-12 kambarys.
Tel. 932-6662; namų 737-9681.

Dr. V. GIRIUNIENĖ

Dantų gydytoja

5330 L'Assomption Blvd.
Tel. 255-3535.

ADVOKATAS

Suite 205

J.P. Miller, B.A., B.C.L.

168 Notre Dame St. E.
Tel: 866-2063; 866-2064.

NOTARAS

Sun Life Building
Suite 2001
Tel. 866-1359

JUOZAS GRAŽYS

KAILIŲ SIUVĖJAS

- Siuvu ir parduodu
- Taisau ir remeliuoju
- Vasaros laike saugojimas (Storage)

6396 Bannantyne Ave. Verdun, Montreal

Tel. 767-6183.

ADRESAS: 1465 De Seve Street
Montreal 205, Que.

TEL. 766-5827.

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

MOKA UŽ:

EINAMASIAS S-tas 5.0%
ŠERUS (numatyta) 6.0%
TAUPOMASIAS S-tas 6.5%
TERM.IND. 1 metams 7.25%
TERM.IND. 2 " 7.75%
TERM.IND. 3 " 8.00%
Nemokamas gyvybės draudimas iki \$2,000 šerų sumos.

DUODA PASKOLAS:

(iskaitant nario gyvybės apdraudą iki \$10,000 paskolos sumos)
ASMENINES, čekių kredito ir nekiln. turto (rezidenc. nuosavybių) iš 9%
INVESTACINES pagal jų rūšį nuo 9.5% iki 12%
TERMINUI suejus paskolos atnaujinamos iš tuo metu galiojančio palūkanų procento.

KASOS VALANDOS: 1465 De Seve St., sekmadieniais nuo 10:30 iki 12:30 val. Darbo dienomis - nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskyrus šeštadienius. Vakaraus - trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.
3907 Rosemont Blvd., tel. 722-3545. Diena - penktadieniais nuo 1 iki 6 val. Vakaraus - pirmadieniais trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.
Sėkmadieniais nedirbama vasara nuo birželio 15 d. iki rugsėjo 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd. DRAUDIMO AGENTŪRA 727-3120

695 - 35th Avenue, Montreal, 409.

Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B. NAMU: 727-3120.
Arvydas RUDZEVIČIUS, A.I.B. 672-5303.

KOMERCINIO, PRIVATAUSTURTO, AUTOMOBILIŲ, ATSAKOMYBĖS, GYVYBĖS DRAUDIMAS

Keating FORD Sales Limited

TEL. 769-8831

USED CARS
1 year guarantee

Kreipkitės į
LEO GURECKAS
Sales Manager
Keating Ford lietuvis atstovas
769-8831.
Tel: namų 366-2548

